

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 7.5.2003
COM(2003) 238 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD, HET EUROPEES PARLEMENT,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ
EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S**

Internemarktstrategie

Prioriteiten 2003 - 2006

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Deel A: Context.....	3
1. De rol van de strategie bij de economische hervorming van de EU	3
2. Waarom is nu de tijd voor een nieuwe strategie gekomen?.....	4
3. Een gerichtere aanpak	4
4. Een gemeenschappelijke agenda.....	5
Deel B: Prioriteiten.....	6
1. Bevordering van het vrije verkeer van goederen	6
2. Integratie van de dienstenmarkten	10
3. Zorgen voor hoogwaardige netwerkindustrieën.....	13
4. Vermindering van het effect van fiscale belemmeringen	16
5. Meer kansen op het gebied van overheidsopdrachten.....	18
6. Betere voorwaarden voor ondernemingen	21
7. De demografische uitdaging aannemen	25
8. Vereenvoudiging van de regelgeving.....	27
9. Handhaving van de regels	30
10. Meer en betere voorlichting	34
Deel C: Optimaal profiteren van de interne markt na de uitbreiding.....	37
Deel D: Opbouw van de interne markt in een internationale context	39
Deel E: Toezicht.....	41
Conclusie.....	42

Inleiding

Deze strategie zet uiteen wat de Europese Unie moet doen om de komende drie jaar en na de uitbreiding zoveel mogelijk profijt te trekken van de interne markt. De Commissie heeft de verworvenheden van de interne markt gedurende de afgelopen tien jaar al beschreven¹. Die analyse toont duidelijk aan welke grote voordelen een goed functionerende interne markt kan hebben en heeft, maar ook dat de interne markt op een aantal punten nog niet optimaal functioneert waardoor aanzienlijke voordelen blijven liggen. Er is behoefte aan een nieuwe impuls om de resterende zwakke plekken weg te nemen en ervoor te zorgen dat de interne markt op het gebied van het concurrentievermogen, de groei en de werkgelegenheid maximaal presteert.

Deel A: Context

1. De rol van de strategie bij de economische hervorming van de EU

De Europese Raad van 20 en 21 maart 2003 heeft erkend dat de internemarktstrategie een van de belangrijke coördinatie-instrumenten van het economisch beleid op EU-niveau is, naast de globale richtsnoeren voor het economisch beleid (GREB)² en de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid³. De acties die in de internemarktstrategie worden uiteengezet moeten derhalve samen met de in de GREB en de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid voorgestelde acties worden gezien⁴. Deze drie instrumenten zijn gestroomlijnd en bieden een driejarenperspectief, dat tot een betere, efficiëntere en coherenter aanpak van de economische hervorming in de EU moet leiden⁵.

De internemarktstrategie zal een belangrijk basisdocument zijn voor de nieuwe Raad Concurrentievermogen. Daarnaast legt de Commissie een aantal andere beleidsdocumenten voor die voor het concurrentievermogen van belang zijn, waaronder de mededeling over het industriebeleid na de uitbreiding⁶, het groenboek over ondernemerschap in Europa⁷, de mededeling betreffende het innovatiebeleid⁸ en het actieplan voor investeringen in onderzoek in Europa⁹. De Raad Concurrentievermogen zal hierdoor beter zicht hebben op het onderling verband tussen de verschillende aspecten van zijn werk en een algemeen kader voor het concurrentievermogen kunnen vaststellen, waarom door de Europese Raad is verzocht.

Deze strategie moet ook worden gezien als antwoord op het recente verslag van het Europees Parlement over de strategie voor de interne markt¹⁰. In dit verslag wordt er de nadruk op gelegd dat een betere werking van de interne markt tot de topprioriteiten van de EU moet behoren en dat

---

¹ De Commissie schat dat de interne markt heeft geleid tot 2,5 miljoen meer banen en bijna €900 miljard meer welvaart. Zie "The Internal Market - Ten Years without Frontiers", SEC(2002) 1417 van 7.1.2003.

² COM(2003) 170 definitief van 8.4.2003.

³ COM(2003) 176 definitief van 8.4.2003.

⁴ Zie met name het hoofdstuk in de GREB over "Economische hervormingen om het groeipotentieel van de EU te verhogen" waarin een aantal aanbevelingen zijn opgenomen om de werking van de interne markt te verbeteren.

⁵ Mededeling van de Commissie over het stroomlijnen van de jaarlijkse coördinatiecyclus voor economisch en werkgelegenheidsbeleid, COM(2002) 487 definitief van 3.9.2002.

⁶ COM(2002) 714 definitief van 11.12.2002.

⁷ COM(2003) 27 definitief van 21.01.2003.

⁸ COM(2003) 112 definitief van 11.3.2003.

⁹ COM(2003) 226 van 30.4.2003.

¹⁰ Verslag-Harbour, A5-0026/2003.

een grootschalig nieuw initiatief noodzakelijk is om de essentiële hervormingen sneller tot stand te brengen.

2. Waarom is nu de tijd voor een nieuwe strategie gekomen?

Voor de Commissie zijn er **drie belangrijke redenen waarom de EU nu vastberaden moet aansturen op verbetering van de interne markt:**

- De suboptimale prestatie van de interne markt is een van de uitdagingen die in de weg staan van **de verwezenlijking van het ambitieuze doel dat de EU zich in 2000 in Lissabon heeft gesteld**. Er moet nu snel beslissende actie worden ondernomen. Wij weten dat er verscheidene jaren overheen kunnen gaan voordat goedgekeurde maatregelen in de praktijk vruchten afwerpen. Als de EU in 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld wil worden, dan moeten er heel binnenkort maatregelen worden genomen om een werkelijk eengemaakte en geïntegreerde markt tot stand te brengen.
- Er bestaat dringend behoefte aan een doeltreffende strategie om de interne markt te versterken, omdat wij **nog maar één jaar van de uitbreiding verwijderd zijn**. De uitbreiding biedt ongekende mogelijkheden voor zowel de huidige als nieuwe lidstaten, maar is niet zonder risico. De interne markt loopt voortdurend gevaar versnipperd te raken en bij de uitbreiding zal dat gevaar nog groter zijn, tenzij wij al onze belangrijke beleidsinstrumenten en -begrippen versterken zodat zij ook in een Unie van 25 landen¹¹ goed, of zelfs beter, functioneren. Alleen dan kunnen wij de vruchten van de uitbreiding plukken.
- Net als in andere delen van de wereld kampt de EU momenteel met een vertraging van de groei van de economie en de werkgelegenheid. Daardoor is het nog belangrijker dat wij haast maken met de **structurele hervorming om de groeicapaciteit van onze economie te vergroten**. Door een opheffing van de knelpunten op de interne markt zal Europa in een veel betere positie verkeren om de steeds zwaardere concurrentie van de opkomende economieën het hoofd te bieden. Ook zal de EU hierdoor beter beschermd zijn tegen toekomstige conjunctuurschommelingen en een stevigere economische basis hebben om de **enorme uitdagingen van de vergrijzing** aan te pakken.

3. Een gerichtere aanpak

Wanneer men een paar extra verdiepingen aan een gebouw toevoegt - wat in feite gebeurt wanneer de EU wordt uitgebreid - is het van essentieel belang dat de fundamenten daarop berekend zijn. De strategie is dan ook **zeer sterk gericht op een versteviging van de "basis" of "fundamenten" van de interne markt** door de verwijdering van belemmeringen voor de handel in goederen en diensten, een juiste implementatie en doeltreffende handhaving van de overeengekomen regels, de afschaffing van formaliteiten, de aanpak van fiscale belemmeringen en een verruiming van de mogelijkheden op het gebied van overheidsopdrachten.

De problemen zijn in vele gevallen niet nieuw, maar vraagstukken die men al eerder tevergeefs heeft geprobeerd op te lossen. Maar dat wil niet zeggen dat wij op de oude voet verder gaan. De Commissie komt met een aantal nieuwe ideeën en roept op tot een sterkere

---

¹¹ 28 met de EER-landen.

politieke vastberadenheid om zowel voor ondernemingen als consumenten resultaten te bereiken.

Niet alle voorgestelde acties zijn natuurlijk nieuw. Vele belangrijke werkzaamheden zijn al aan de gang en in sommige gevallen ver gevorderd (bv. het actieplan voor de financiële diensten, het politiek akkoord over een Gemeenschapsoctrooi) en in het kader van deze strategie wordt opgeroepen tot hun snelle goedkeuring of voltooiing. Er worden ook andere voorgestelde acties genoemd, die echter een verdere bestudering en effectbeoordeling vereisen voordat de Commissie met concrete voorstellen kan komen. Weer andere acties moeten door de lidstaten zelf worden uitgevoerd. Nadere bijzonderheden over alle voorgestelde acties, inclusief de termijn, zijn in de bijlage opgenomen¹².

4. Een gemeenschappelijke agenda

Naarmate het regelgevingskader van de interne markt vastere vorm aanneemt, verschuift het accent naar de lidstaten die voor de praktische dagelijkse werking van de interne markt verantwoordelijk zijn. De interne markt behoort aan hen toe en niet aan de Commissie. Zij moeten de internemarktwetgeving tijdig en correct uitvoeren, hun burgers en ondernemingen over hun rechten voorlichten en ervoor zorgen dat problemen onmiddellijk worden opgelost. Zij moeten naar de letter en de geest van de interne markt handelen en afzien van wettelijke maatregelen die met de beginselen van de interne markt in strijd zijn. Om zich met succes van deze taak te kwijten, moeten zij nauwer met elkaar en met de Commissie samenwerken.

Deze strategie kan derhalve alleen effectief zijn, wanneer zij niet louter als document van de Commissie wordt beschouwd, maar als gemeenschappelijke agenda, waarvoor iedereen - de Raad, het Europees Parlement en de huidige en nieuwe lidstaten - zich met volle kracht kan inzetten.

In het nieuwe constitutionele verdrag, dat uit de Intergouvernementele Conferentie zal voortvloeien, zullen de betrekkingen tussen de verschillende EU-instellingen en tussen de EU en de lidstaten worden vastgelegd. Dit Verdrag moet ook in de toekomst een stevige juridische basis voor de verdere ontwikkeling van de interne markt bieden, zodat deze ook verder Europa's belangen kan dienen en onze burgers en ondernemingen betere kansen kan bieden.

---

¹² De acties zijn in de bijlage in drie typen ingedeeld: type 1 voor acties die snel moeten worden aangenomen of voltooid; type 2 voor acties die een verdere bestudering en effectbeoordeling vereisen en type 3 voor acties die door de lidstaten moeten worden uitgevoerd.

Deel B: Prioriteiten

1. BEVORDERING VAN HET VRIJE VERKEER VAN GOEDEREN

a) Beoordeling

De handel in goederen tussen EU-lidstaten is nog altijd duurder en ingewikkelder dan de handel binnen een lidstaat. Wanneer bedrijven in het buitenland producten afzetten, moeten zij deze soms opnieuw laten keuren of ook wijzigen om aan de plaatselijke voorschriften te voldoen. De controles en het markttoezicht zijn niet in alle lidstaten even streng. Het kan voorkomen dat producten die niet aan de normen voldoen, door de mazen van het net glijpen en gekocht worden door consumenten die het recht hebben te verwachten dat alle producten op de markt aan hoge gezondheids- en veiligheidsnormen voldoen.

Het vrije verkeer van goederen (en diensten) in de interne markt berust vooral op vertrouwen. Vertrouwen van ondernemingen dat zij hun producten op basis van een duidelijk en voorspelbaar regelgevingskader kunnen verkopen. Vertrouwen van de overheden van de lidstaten dat de regels overal in de EU daadwerkelijk worden nageleefd en dat de bevoegde instanties van andere lidstaten passende maatregelen treffen wanneer dat niet het geval blijkt te zijn. En natuurlijk vertrouwen van de consumenten in hun rechten en in de veiligheid en milieuvriendelijkheid van de door hen gekochte producten.

Daar de EU ten gevolge van de uitbreiding in omvang en verscheidenheid zal toenemen, moet het vertrouwen in de werking van het bestaande wettelijke kader voor het vrije verkeer van goederen worden versterkt. Dat kan het best worden bereikt door de invoering van een aantal disciplines die de regels doorzichtiger en voorspelbaarder maken en die de nationale instanties zullen aanmoedigen om meer vertrouwen in elkaars methoden en beoordelingen te hebben. Dit is niet altijd werk dat de aandacht trekt, maar het is wel noodzakelijk om de handel tussen EU-lidstaten te stimuleren en om de vruchten te plukken van schaalvoordelen en specialisatie.

Technische belemmeringen hinderen nog altijd de grensoverschrijdende handel in goederen:

- De handel met derde landen is de afgelopen jaren sneller gestegen dan de handel tussen lidstaten en de prijsconvergentie in de lidstaten is min of meer tot stilstand gekomen¹³.
- 75% van de ondernemingen meent dat de opheffing van technische belemmeringen voor de handel in goederen en diensten een topprioriteit voor de Unie moet zijn¹⁴.
- Bijna één op vijf Zweedse ondernemingen stuit op handelsbelemmeringen. Van hen kiest 85% ervoor hun producten aan de voorschriften van het ontvangende land aan te passen om zo het probleem te omzeilen¹⁵.
- Technische voorschriften en de conformiteitsbeoordeling bezorgen de Spaanse ondernemingen de meeste hoofdbrekens - de helft van alle ondervonden problemen hebben hiermee te maken¹⁶.

¹³ De verslagen over de werking van de product- en kapitaalmarkten in de EU van 2001 en 2002, COM(2001) 736 van 7.12.2001 en COM(2002) 743 definitief van 23.12.2002.

¹⁴ Scorebord van de interne markt nr. 11, november 2002.

¹⁵ Uit een verslag van de Zweedse Handelsraad over problemen in verband met het vrije verkeer in de interne markt ("Problem för fri rörlighet på den inre marknaden", Sveriges Kommerskollegium, Enheten för inre marknaden, 16.9.2002, Dnr 100-111-2002).

- In 1995 was gemiddeld 4,5 jaar nodig voor de goedkeuring van een norm, in 2001 was dat 8 jaar¹⁷. Meer dan tien jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn bouwproducten is nog maar 22% van de 600 normen die voor de totstandbrenging van een ware interne markt voor bouwproducten vereist zijn, aangenomen¹⁸.
- Door niet-toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning werd in de EU in 2000 voor maar liefst €150 miljard minder verhandeld¹⁹.

b) Acties

1. Wederzijdse erkenning is een hoeksteen van de interne markt. Hierdoor kunnen producten die aan de nationale voorschriften van de lidstaat waar zij voor het eerst op de markt zijn gebracht voldoen, vrij worden verhandeld. Het beginsel houdt in dat er geen specifieke procedurele regels en geen extra formaliteiten zijn. Dat is zowel het sterke als het zwakke punt van deze regeling. Bij problemen is er weinig of geen transparantie en bestaat er geen algemeen overeengekomen methode om te beoordelen of een product een gelijkwaardig beschermingsniveau biedt. Ook is er geen duidelijke procedure waarmee een bedrijf tegen een negatieve beslissing in beroep kan gaan. Het gevolg is dat vele bedrijven besluiten bepaalde markten te laten voor wat ze zijn of gedwongen worden hun producten aan te passen om aan de plaatselijke voorschriften te voldoen. Het gevaar bestaat dat dergelijke reacties na de uitbreiding frequenter zullen voorkomen.

De Commissie meent dan ook dat specifieke regels noodzakelijk zijn om de wederzijdse erkenning meer structuur te geven, zodat er meer transparantie is en nationale instanties worden aangemoedigd zich "Europeser" te gedragen. De Commissie gelooft dat dit het best kan worden bereikt door een nieuwe EU-verordening waarin de belangrijkste principes zijn vastgelegd, bijvoorbeeld verplichte kennisgeving bij weigering van wederzijdse erkenning, de mogelijkheid voor ondernemingen om door middel van een standaardcertificaat aan te tonen dat het betwiste product inderdaad rechtmatig in de handel is gebracht en beroepsprocedures. Voordat de Commissie met een voorstel komt, zal zij over de verschillende mogelijkheden ruimschoots overleg plegen met de lidstaten, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden.

2. Op complexere of gevoeliger gebieden is wederzijdse erkenning niet voldoende en kunnen belemmeringen alleen worden opgeheven door een harmonisatie van nationale voorschriften op EU-niveau. In bepaalde sectoren worden daartoe soms gedetailleerde, technische voorschriften vastgesteld, maar er is een eenvoudiger alternatief, de zogenaamde "**nieuwe aanpak**". Deze methode werd in 1985 ontwikkeld en bestaat erin dat alleen de verplichte essentiële eisen waaraan producten moeten voldoen, in wetgeving worden vastgelegd, waarbij fabrikanten zelf kunnen kiezen of zij de desbetreffende Europese norm toepassen of andere technische specificaties die met de essentiële eisen in overeenstemming zijn.

De nieuwe aanpak is een geslaagd instrument voor de ontwikkeling van de interne markt gebleken, maar sommige kenmerken ervan moeten worden versterkt, met name met het oog op de uitbreiding. Zo moeten de procedures voor de conformiteitsbeoordeling worden

---

¹⁶ "Línea abierta para la identificación de problemas de la empresas españolas en el mercado único europeo, Fase IV" 2002, Ministerio de Economía and Confederación Española de Organizaciones Empresariales.

¹⁷ Scorebord van de interne markt nr. 9, november 2001 (cijfers hebben alleen betrekking op CEN).

¹⁸ Zie voetnoot 14.

¹⁹ Verslag over de werking van de product- en kapitaalmarkten in de EU - 2001, COM(2001) 736 van 7.12.2001.

verbeterd, de administratieve samenwerking en het markttoezicht worden versterkt om ervoor te zorgen dat doeltreffende maatregelen worden getroffen wanneer producten niet aan de essentiële eisen voldoen, en de voorlichting over CE-markeringen worden verbeterd. Er valt wellicht ook iets voor te zeggen om toepassing van de nieuwe aanpak uit te breiden tot sectoren die nu niet hieronder vallen, met het oog op een betere en eenvoudiger wetgeving.

Deze ideeën worden uiteengezet in een mededeling van de Commissie over de "verbetering van de tenuitvoerlegging van de nieuwe aanpak" die parallel aan de internemarktstrategie wordt voorgelegd. Er wordt onder meer overwogen om een gemeenschappelijke basisrichtlijn voor te stellen met standaardartikelen over horizontale aspecten die voor alle nieuweaanpakrichtlijnen gelden. Dit zou leiden tot een grotere samenhang tussen de nieuweaanpakrichtlijnen en een doeltreffendere implementatie.

3. Europese normen spelen een bijzonder belangrijke rol bij de tenuitvoerlegging van de nieuweaanpakrichtlijnen. De ontwikkeling van normen duurt momenteel veel te lang. De Europese normalisatie-instellingen en het bedrijfsleven moeten samen trachten dit proces te bespoedigen. Er is ook behoefte aan kwaliteitsborging²⁰ bij de productie van normen en de uniforme omzetting ervan in nationale normen, ook in de nieuwe lidstaten. Er moet meer reclame worden gemaakt voor vrijwillige Europese keurmerken, aangezien nationale keurmerken een marktversnipperend effect kunnen hebben. De Commissie zal erop toezien dat deze doelen worden bereikt; zij zal hiertoe in 2003 met name partnerschaps- en prestatiecontracten aangaan met de Europese normalisatie-instellingen. Daarbij is het de bedoeling dat financiële steun van de Europese Unie voor deze instellingen gekoppeld wordt aan duidelijke prestatiecriteria.

4. Voor een duurzame economische ontwikkeling heeft de EU minimumnormen vastgesteld voor de kwaliteit van lucht en water en de vermindering van afval. Of wij er in slagen aan deze eisen te voldoen, hangt duidelijk af van ons vermogen om het effect van producten op het milieu te beperken, d.w.z. het effect van zowel de vervaardiging als het gebruik. De EU moet het bedrijfsleven een coherent en flexibel regelgevingskader bieden dat dit op efficiënte wijze bereikt en dat geen afbreuk doet aan het concurrentievermogen en het vrije verkeer binnen de interne markt. Anders zullen lidstaten hun eigen technische voorschriften vaststellen om aan de milieueisen van de EU te voldoen, wat tot nieuwe handelsbelemmeringen kan leiden.

Met het oog op deze uitdaging heeft de Commissie al voorstellen goedgekeurd waardoor in bepaalde onderdelen van de internemarktwetgeving milieueisen worden opgenomen²¹. Bovendien zal zij binnenkort een innovatief voorstel voor een kaderrichtlijn betreffende het eco-ontwerp van producten goedkeuren. Deze richtlijnen zullen moeten worden aangenomen en uitgevoerd. Zij zijn in overeenstemming met de beginselen van het geïntegreerd productbeleid²² waarvan de volgende stappen binnenkort in een mededeling van de Commissie worden uiteengezet. Ook de normalisatie speelt hierbij een rol. Een betere integratie van milieueisen in technische normen kan helpen het effect van producten op het milieu te verminderen en kan ook de ontwikkeling van nationale milieuwetten afremmen.

---

²⁰ Er is ook behoefte aan een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden, met name vertegenwoordigers van het MKB, bij de opstelling van normen.

²¹ Zie bijvoorbeeld het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 94/25/EG inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten met betrekking tot pleziervaartuigen, COM(2000) 639 definitief, PB C 62E van 27.2.2001, blz.139.

²² Groenboek geïntegreerd productbeleid, COM(2001) 68 definitief van 7.2.2001.

Voor het eind van het jaar zal de Commissie naar verwachting een mededeling hierover goedkeuren.

5. Het vertrouwen van de consument in **de veiligheid van producten** berust op een doeltreffend markttoezicht en een consequente handhaving van de regels door bevoegde instanties overal in de EU, alsmede op de naleving van verplichtingen door producenten en handelaren. De veiligheid van consumentenproducten wordt geregeld in sectorale richtlijnen en in de richtlijn inzake algemene productveiligheid, die onlangs werd herzien en versterkt. Door de ontwikkeling en herziening van Europese normen zal de Commissie proberen te waarborgen dat deze richtlijn wordt nageleefd en in 2006 zal zij verslag uitbrengen over de toepassing ervan. Bovendien heeft de Commissie het voornemen een wetgevingsvoorstel over oneerlijke handelspraktijken voor te leggen met het doel de consumentenbescherming en de werking van de interne markt (voor goederen en diensten) te verbeteren.

Ook een coherenter Europees verbintenissenrecht zou de handel binnen de EU ten goede komen en zou het voor consumenten gemakkelijker maken van de interne markt te profiteren. Het actieplan betreffende het Europees verbintenissenrecht²³ bevat maatregelen om een convergentie van de bepalingen van het nationale verbintenissenrecht te bevorderen.

6. In de **automobielsector** is de EU-typegoedkeuring van volledige voertuigen zowel voor personenwagens als voor motorfietsen verplicht. Dit systeem heeft een aantal voordelen. Zodra een auto of motorfiets in een bepaalde lidstaat met succes door de typegoedkeuring is gekomen, kan hij zonder verdere keuring overal in de Gemeenschap geregistreerd en op de markt gebracht worden. Dit beperkt de kosten voor de automobielsector en voorkomt dat zich nieuwe belemmeringen op de interne markt voordoen. Dit systeem moet nu worden uitgebreid tot andere typen voertuigen, met name vrachtwagens en bestelwagens.

---

²³ COM(2003) 68 definitief van 12.2.2003.

2. INTEGRATIE VAN DE DIENSTENMARKTEN

a) Beoordeling

Aanzienlijke verschillen tussen de regelgeving van de verschillende lidstaten - en gebrek aan vertrouwen in elkaars regelgeving - zijn de voornaamste redenen waarom het vrije verkeer van diensten tot dusver meer een juridisch begrip dan een praktische realiteit is. Door de complexe en immateriële aard van vele diensten - en het belang van de knowhow en kwalificaties van de dienstverlener - zijn op diensten vaak verdergaande en complexere wettelijke voorschriften van toepassing dan op goederen.

Er zijn echter een paar lichtpuntjes. Op het gebied van de financiële diensten zijn we al goed op weg, want 32 van de 42 maatregelen van het actieplan voor de financiële diensten zijn inmiddels aangenomen. Structurele veranderingen, nieuwe bedrijfsmodellen en voortdurend veranderende risicoprofielen stellen de financiële regelgevers en toezichthouders echter voor nieuwe uitdagingen. Voorts zijn nieuwe knelpunten in de regelgeving naar voren gekomen, bijvoorbeeld bij de clearing en afwikkeling, die de levensaders van het financiële systeem zijn. Ook moet speciale aandacht worden besteed aan de identificatie van regelgeving die een remmende werking heeft op de handel en concurrentie in verhandelbare financiële diensten aan consumenten.

Vele andere dienstenbranches - zoals het toerisme, de handel, de bouw, ingenieurs- en consultancydiensten, certificatie- en keuringsdiensten en uitzendbureaus - vallen tot dusver niet onder een breed internemarktbeleid. Er zijn verschillende manieren waarop deze diensten kunnen worden verstrekt. Terwijl sommige dankzij nieuwe informatie- en communicatietechnologieën op afstand kunnen worden verleend, vereisen vele andere nog altijd de permanente of tijdelijke aanwezigheid van de dienstverlener in de lidstaat waar de dienst wordt afgenomen. Voor sommige diensten, zoals de handel, blijft vestiging op de doelmarkt van wezenlijk commercieel belang. Al deze verschillende manieren van dienstverlening worden evenwel gehinderd door een scala van wettelijke en bestuursrechtelijke belemmeringen.²⁴

Deze belemmeringen beïnvloeden alle fasen van het bedrijfsproces – van de aanvankelijke vestiging van het bedrijf tot het gebruik van input, zoals arbeid en apparatuur, tot de verkoopbevordering, distributie, verkoop en klantenservice. Zij leiden tot aanzienlijke extra kosten voor bedrijven die in andere lidstaten zakendoen. Het gevolg is een verspilling van middelen, een beknotting van de innovatie en een differentiëring van diensten. Voor sommige ondernemingen - met name in het MKB, dat in de dienstensector een prominente rol speelt - is dit een reden om van handel in andere lidstaten af te zien. Dit beperkt de concurrentie en de keuze van de consument en houdt de prijzen hoger dan noodzakelijk. Ook blijft het potentieel van de dienstensector als motor van de werkgelegenheid hierdoor ten dele onbenut.

Het is nog altijd zeer moeilijk om in andere lidstaten diensten aan te bieden:

- Het aandeel van diensten in de handel op de interne markt is slechts 20%, minder dan tien jaar geleden.

²⁴ Zie het verslag van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de toestand van de interne markt voor diensten (COM(2002) 441) in het kader van de eerste fase van de internemarktstrategie voor de dienstensector (COM(2000) 888).

- Er is een enorm potentieel voor groei in de meeste toetredingslanden waar diensten een aandeel van 56% tot 70% in de economie hebben²⁵ en een aandeel van 54% in de werkgelegenheid²⁶.
- Bijna 90% van het MKB in de EU behoort tot de dienstensector²⁷.
- 40% van bedrijven die zakelijke diensten aanbieden menen dat zij hun afzet met maar liefst 20% zouden kunnen vergroten door de opheffing van belemmeringen voor het grensoverschrijdend handelsverkeer²⁸.
- Er zijn vele gevallen bekend waaruit de kosten van belemmeringen blijken: een softwarebedrijf gaf meer dan €6 miljoen per jaar uit aan administratieve kosten in verband met verplaatsingen van zijn personeel tussen lidstaten; een retailbank had €19 000 aan juridische kosten voordat hij in twee lidstaten een reclamecampagne kon voeren²⁹.
- Wat de financiële diensten betreft, zou volgens recente schattingen het BBP van de EU door verdere integratie over een periode van tien jaar met €130 miljard en de werkgelegenheid met 0,5% kunnen toenemen³⁰.

b) Acties

1. De Raad en het Parlement moeten hun goedkeuring hechten aan de voorgestelde **verordening betreffende verkoopbevordering**, die het gemakkelijker zal maken trans-Europese reclamecampagnes te voeren, en de **richtlijn betreffende de erkenning van beroepskwalificaties**. Laatstgenoemde richtlijn heeft tot doel de mobiliteit van geschoolde beroepsbeoefenaren te bevorderen - ook voor tijdelijke dienstverlening in het "gastland" op grond van naleving van de voorschriften van de "thuisstaat" - en zo het aanbod voor de consument te vergroten en concurrerende prijzen voor professionele diensten te bewerkstelligen. De lidstaten moeten deze richtlijn vervolgens juist en tijdig omzetten en erop toe zien dat hij naar behoren wordt toegepast en gehandhaafd.

2. De Commissie zal vóór eind 2003 met een voorstel voor **een richtlijn betreffende diensten in de interne markt** komen. Deze richtlijn zal een wettelijk en evenwichtig rechtskader vormen om de voorwaarden voor vestiging en grensoverschrijdende dienstverlening te verbeteren. Hij zal zijn gebaseerd op een mix van wederzijdse erkenning, administratieve samenwerking, harmonisatie wanneer die absoluut noodzakelijk is, en stimulering van Europese gedragscodes/beroepsregels.

De Commissie zal ook een mededeling over het concurrentievermogen in de sector zakelijke dienstverlening en over de bijdrage van deze diensten aan de prestatie van het Europese bedrijfsleven publiceren, waarin niet-wetgevende maatregelen zijn opgenomen die de richtlijn moeten aanvullen. Daartoe behoort de ontwikkeling van Europese normen en maatstaven om de statistische dekking van de dienstensector te verbeteren.

²⁵ Gegevens afkomstig uit de periodieke verslagen 2002 van de Commissie over de vorderingen van de kandidaat-lidstaten op de weg naar toetreding (voor Cyprus is het cijfer 77%).

²⁶ "Employment in Europe 2002 – Recent trends and prospects", verslag van de Commissie.

²⁷ "Highlights from the 2001 survey", Europese waarnemingspost voor het MKB, 2002.

²⁸ Uit een enquête van de Commissie over zakelijke diensten. Zie de statistische en technische bijdrage bij het Verslag over de werking van de product- en kapitaalmarkten in de EU - 2002.

²⁹ Zie voetnoot 24.

³⁰ "Quantification of the macro-economic impact of the integration of EU financial markets", studie van London Economics voor DG Interne Markt.

3. Behoudens de resultaten van een haalbaarheidsstudie wil de Commissie **een uitbreiding van de informatieprocedure voor ontwerpen van nationale technische voorschriften**³¹ voorstellen tot alle diensten (diensten van de informatiemaatschappij vallen nu al onder de richtlijn). De bedoeling is dat dit het ontstaan van nieuwe belemmeringen op de interne markt voor diensten afremt.
4. De Commissie zal toezien op een passende follow-up van haar verslag over de **veiligheid van diensten voor consumenten**, waarin een wetgevende maatregel wordt overwogen betreffende het toezicht op en de ondersteuning van nationale beleids- en andere maatregelen op dit gebied.
5. De Raad en het Parlement moeten de resterende maatregelen van het actieplan voor de financiële diensten aannemen, met name de **richtlijn betreffende prospectussen** en de **richtlijn betreffende beleggingsdiensten**; bovendien moet de eerste lezing van de **transparantierichtlijn** nog vóór het eind van de lopende parlementaire periode worden afgerond.
6. De Commissie zal de laatste voorstellen in het kader van het actieplan voor de financiële diensten voorleggen, waaronder een nieuwe **richtlijn inzake kapitaaltoereikendheid** (begin 2004).
7. De Commissie zal ook in de tweede helft van dit jaar met een **mededeling over clearing en afwikkeling** komen, waarin de stappen worden uiteengezet om een eengemaakte Europese betalingsruimte tot stand te brengen en de grensoverschrijdende aandelenhandel te faciliteren. In deze mededeling zal worden gesproken over de mogelijkheid een regelgevingskader op EU-niveau op basis van communautaire wetgeving tot stand te brengen.
8. De Commissie zal op brede schaal advies inwinnen over de **voltooiing en verdere ontwikkeling van het actieplan voor de financiële diensten**, waarbij speciaal aandacht zal worden besteed aan de totstandbrenging van een interne markt voor financiële diensten aan consumenten. De Raad en het Parlement moeten de **richtlijn betreffende consumentenkrediet** aannemen zodat vooruitgang kan worden geboekt bij de totstandbrenging van een goed functionerende interne kredietmarkt.

---

³¹ Dit vereist een wijziging van Richtlijn 98/34/EG.

3. ZORGEN VOOR HOOGWAARDIGE NETWERKINDUSTRIEËN

a) Beoordeling

De zogenaamde netwerkindustrieën zijn van essentieel belang voor onze levenskwaliteit en voor het welzijn van alle EU-burgers. Zij zijn ook een belangrijke input voor de EU-industrie en hebben derhalve een beslissende invloed op onze internationale concurrentiepositie.

De afgelopen tien jaar is de markt in deze sectoren in aanzienlijke mate voor concurrentie opengesteld - ten dele als gevolg van EU-wetgeving en ten dele door ontwikkelingen op de markt en op technologisch gebied. Zowel het bedrijfsleven als de consumenten hebben grote voordelen daarvan ondervonden.

Het is nu vooral van belang dat de openstelling van de markt wordt voltooid door de goedkeuring van bestaande voorstellen en de uitwerking van nieuwe voorstellen, waar dat nodig is. Een gebied dat mogelijk voor nieuwe maatregelen in aanmerking komt is de watersector, die nog altijd door marktfragmentatie wordt gekenmerkt en die baat kan hebben bij een modernisering. Hiernaar zal evenwel nog verder onderzoek worden gedaan. Het Europees beleid ten aanzien van de eigendom van water en waterdiensten zal neutraal blijven. Bovendien is verdere actie gepland om een moderne en dynamische postsector tot stand te brengen.

Voor alle "netwerkindustrieën" gelden specifieke openbare dienstverplichtingen, bv. in verband met de verstrekking van essentiële diensten aan kwetsbare bevolkingsgroepen en aan personen in afgelegen gebieden. Het is van essentieel belang dat ook verder aan deze verplichtingen wordt voldaan. De Commissie zal binnenkort een groenboek over de rol van de EU op dit gebied publiceren, dat een breed debat over de betrokken vraagstukken op gang moet brengen.

In de komende paar jaar zullen massale investeringen nodig zijn om de kwaliteit van onze infrastructuur te verbeteren, met name in de toetredingslanden. Aangezien overheden momenteel aan zware budgettaire beperkingen gebonden zijn, is het onwaarschijnlijk dat deze behoeften geheel uit overheidsmiddelen kunnen worden gefinancierd. De particuliere sector zal dan ook een steeds belangrijkere rol spelen bij de financiering van de infrastructuur en de modernisering van onze essentiële diensten en bij de waarborging van een betaalbare en hoogwaardige dienstverlening.

Publiek-private partnerschappen werpen echter een aantal juridische vraagstukken op. Deze moeten worden verduidelijkt, zodat een voorspelbaar rechtskader ontstaat waarin dergelijke partnerschappen kunnen gedijen. De Commissie zal dat op twee manieren proberen te bereiken. Ten eerste zal zij duidelijkheid scheppen over de gevolgen van het EU-beleid inzake mededinging en staatssteun voor diensten van algemeen economisch belang. Ten tweede zal zij verklaren hoe de regels voor overheidsopdrachten moeten worden toegepast, wanneer publiek-private partnerschappen op aanbestedingen voor de verlening van deze diensten inschrijven.

De openstelling van de markt heeft zowel consumenten als ondernemingen voordelen gebracht:

- Samen met nieuwe technologische ontwikkelingen is de openstelling van de markt er de oorzaak van dat de prijzen voor nationale telefoongesprekken sinds 1998 met 50% en die voor internationale gesprekken met 40% zijn gedaald³².
- Vliegaanbiedingen werden tussen 1992 en 2000 41% goedkoper³³. Het aantal vliegroutes tussen de lidstaten is sinds 1992 met 46% gestegen, wat dus betekent dat passagiers meer keus hebben.
- Huishoudelijke gebruikers betalen op geliberaliseerde markten 15% minder voor hun stroom dan op gesloten markten. En in het VK, waar de markt volledig opengesteld is, betalen zij 25% minder voor hun gas³⁴.
- De watersector neemt in de economie een belangrijke plaats in met een jaarlijkse omzet van naar schatting €80 miljard, wat meer is dan de aardgassector. De jaarlijkse kosten voor water variëren van €350 in Berlijn tot €50 in Rome (en in Ierland kost water niets)³⁵.
- Er wordt geschat dat alleen al voor de vervoersinfrastructuur van de toetredingslanden investeringen van €100 miljard nodig zijn³⁶.

b) Acties

1. De Raad en het Parlement moeten snel hun goedkeuring hechten aan het **tweede pakket maatregelen voor het spoor**, het voorstel betreffende **gecontroleerde concurrentie in het openbaar vervoer**, het pakket maatregelen voor de totstandbrenging van een **Europees luchtruim** en het voorstel betreffende **de toegang tot havendiensten**. De Raad moet de Commissie een mandaat geven om over een **"open skies"-overeenkomst met de VS** te onderhandelen. De Commissie zal spoedig met voorstellen komen voor de **openstelling van de markt voor personenvervoer** teneinde de interne spoorwegmarkt te voltooien.

2. De Raad moet het **"energiepakket"** snel aannemen en effectief ten uitvoer leggen om de gas- en energiemarkten in 2004 voor niet-huishoudelijke gebruikers en in 2007 voor huishoudelijke gebruikers volledig open te stellen.

3. Terwijl het Europees beleid ten aanzien van de eigendom van water en waterdiensten neutraal blijft, zullen de diensten van de Commissie de wettelijke en bestuursrechtelijke situatie in de **water- en afvalwatersector** onderzoeken. Hierbij zullen ook de concurrentieaspecten worden geanalyseerd met volledige inachtneming van de door het Verdrag geboden garanties voor diensten van algemeen economisch belang en de milieubepalingen. Alle opties zullen worden overwogen, met inbegrip van eventuele wetgevende maatregelen.

---

³² "Eighth Report on the Implementation of the Telecommunications Regulatory Package", Europese Commissie, SEC (2002) 1329.

³³ "Updating and development of economic and fares data regarding the European Air Travel Industry", jaarverslag 2000, in opdracht van DG Energie en Vervoer van de Commissie.

³⁴ SEC(2003) 448 van 7.4.2003.

³⁵ De kosten voor een in een huis wonend gezin met een jaarlijks verbruik van 200 kubieke meter. "Study on the application of the Competition Rules to the Water Sector in the EC.", uitgevoerd door WRc and Ecologic in opdracht van DG Concurrentie, december 2002.

³⁶ Europese Commissie, DG Energie en Vervoer.

4. De lidstaten moeten erop toezien dat de **richtlijn betreffende postdiensten**, die in 2003 en 2006 aanzienlijke delen van de markt voor concurrentie zal openstellen, volledig en tijdig wordt omgezet. De Commissie zal in de loop van 2006 een studie uitvoeren ter beoordeling van het effect van de volledige totstandbrenging van de interne markt voor postdiensten op de universele dienst in de afzonderlijke lidstaten. Het is mogelijk dat de Commissie op basis van de resultaten van deze studie verdere voorstellen doet.

5. De Commissie zal zich blijven inspannen om de **toepassing van de regels betreffende staatssteun op kostenvergoedingen voor het verlenen van diensten van algemeen economisch belang** in het licht van komende uitspraken van het Hof van Justitie te verduidelijken.

6. De Commissie zal in de loop van dit jaar een groenboek uitbrengen, waarmee zij een debat op gang wil brengen over de beste wijze om ervoor te zorgen dat voor grote projecten **publiek-private partnerschappen** kunnen worden aangegaan zonder dat afbreuk wordt gedaan aan een effectieve concurrentie en volledige transparantie overeenkomstig de regels inzake overheidsopdrachten. Zo nodig zal zij verdere (wetgevende) maatregelen ter bevordering van dergelijke partnerschappen voorstellen.

4. VERMINDERING VAN HET EFFECT VAN FISCALE BELEMMERINGEN

a) Beoordeling

Naarmate de interne markt tot volle ontwikkeling komt, proberen steeds meer bedrijven zich op Europees niveau te organiseren. Zakelijke transacties worden evenwel een heel stuk complexer, wanneer men met 15 (en weldra 25) verschillende stelsels van vennootschapsbelasting te maken heeft.

Ondernemingen worden met tal van moeilijkheden geconfronteerd, zoals de tijd die belastingautoriteiten nodig hebben om verrekenprijzen voor grensoverschrijdende transacties tussen twee onderdelen van dezelfde groep vast te stellen, de beperkingen die voor grensoverschrijdende belastingvermindering voor verliezen gelden (waardoor het kan voorkomen dat een bedrijf dat over het geheel genomen verlies lijdt belasting moet betalen!) en problemen in verband met dubbele belastingheffing.

Bovendien is het huidige BTW-stelsel gebaseerd op belastingheffing in het land van verbruik. Dat heeft tot gevolg dat vele ondernemingen die in andere lidstaten actief zijn, BTW moeten betalen in lidstaten waar zij geen blijvende vestiging hebben. Dat is lastig en duur, aangezien de handelaar niet altijd volledig vertrouwd is met de taal en wetgeving van het betrokken land. Dit is een grote hinderpaal voor de goede werking van de interne markt, met name voor het MKB. Het huidige stelsel is bovendien fraudegevoelig, wat een krachtige en gecoördineerde aanpak van de lidstaten en de Commissie vereist.

Ook andere aspecten van het belastingbeleid bezorgen bedrijven en burgers problemen. In sommige lidstaten is de belasting op grensoverschrijdende dividenden bijvoorbeeld hoger dan die op binnenlandse dividenden. Dit soort belastingdiscriminatie is een belangrijke reden waarom van grensoverschrijdend aandelenbezit wordt afgezien en vertraagt het ontstaan van een pan-Europese effectenmarkt.

Voorts zien autofabrikanten zich door verschillen in registratiebelasting gedwongen om verschillende modellen voor verschillende nationale markten te vervaardigen (bv. met motoren met verschillende pk). Daardoor kunnen zij niet ten volle profiteren van de interne markt. Bovendien komt het voor dat iemand die naar een andere lidstaat verhuist twee keer registratiebelasting voor dezelfde auto moet betalen.

Fiscale belemmeringen zijn een belangrijk probleem voor ondernemingen in de interne markt:

- UNICE wijst erop dat het bestaan van vijftien verschillende belastingadministraties "een zware last voor het bedrijfsleven en met name het MKB" is³⁷.
- 77% van de bedrijven meende dat de nationale belastingstelsels nauwer op elkaar zouden moeten worden afgestemd³⁸. De Europese topondernemingen hebben opgeroepen tot een verdere harmonisatie van de belastingstelsels in de EU³⁹.
- De nalevingskosten in verband met vennootschapsbelasting liggen tussen 2% en 4% van de totale inkomsten uit vennootschapsbelasting⁴⁰, d.w.z. tussen €4,3 miljard en €8,6 miljard voor de gehele EU⁴¹

³⁷ Reactie van UNICE op de mededeling en het verslag van de Commissie inzake vennootschapsbelasting in de interne markt.

³⁸ Zie voetnoot 14.

³⁹ UPS Europe Business Monitor, <http://www.ups.com/europe/ebmxi/flash/index.html>

b) Acties

1. Wat de **vennootschapsbelasting** betreft, zal de Commissie de volgende maatregelen treffen om belangrijke hinderpalen uit de weg te ruimen:

- Op korte termijn zal zij een herziening van de **moeder-dochter-richtlijn** voorstellen die een eind moet maken aan dubbele belastingheffing binnen de EU en die de bronbelasting moet afschaffen voor de uitbetaling van dividenden tussen bedrijven die tot dezelfde groep behoren. Zij zal ook een herziening van de **fusierichtlijn** voorstellen die is bedoeld om de reorganisatie van bedrijven te ondersteunen door uitstel toe te staan voor bepaalde belastingen en door een dubbele belastingheffing te voorkomen. Het plan is om de werkingssfeer van beide richtlijnen uit te breiden door een aantal voorwaarden te versoepelen en door meer bedrijven hiervoor in aanmerking te laten komen.

- Op langere termijn zal zij maatregelen voorstellen tot invoering van een **gemeenschappelijke geconsolideerde belastinggrondslag voor vennootschappen** op EU-niveau. Dit kan worden bereikt zonder harmonisatie van de vennootschapsbelastingtarieven en zou een grote hulp zijn voor ondernemingen, omdat hierdoor de uit vijftien afzonderlijke belastingstelsels voortvloeiende nalevingskosten worden verminderd, grensoverschrijdende belastingvoordelen worden geboden en de huidige ingewikkelde belastingregeling op het gebied van de verrekenprijzen wordt vereenvoudigd.

2. Wat de **BTW** betreft, zal de Commissie een mededeling publiceren waarin verdere maatregelen tot modernisering en vereenvoudiging van het bestaande stelsel worden uiteengezet. Hiertoe behoort bijvoorbeeld de invoering van een enkele plaats van belastingheffing voor alle ondernemingen die handel drijven in lidstaten waar zij niet gevestigd zijn. Daardoor hebben bedrijven minder administratieve kosten voor de BTW en wordt het gemakkelijker om over de grens zaken te doen. Met name het MKB zou daarbij baat hebben.

3. Wat de **motorrijtuigenbelasting** betreft, beveelt de Commissie aan om de registratiebelasting gedurende een overgangperiode van vijf tot tien jaar geleidelijk af te schaffen. In plaats daarvan zouden de lidstaten de jaarlijkse wegenbelasting en de brandstofheffing moeten verhogen. Bij die laatste maatregel zouden zowel het milieu als de interne markt gebaat zijn. De Commissie zal met wetgevende voorstellen komen om de belemmeringen voor het vrije verkeer van auto's in de interne markt op te heffen.

4. Wat de **dividenden** betreft, zal de Commissie een mededeling publiceren over de gevolgen van de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie voor de verschillende typen regelingen voor dividendbelasting; zij zal maatregelen treffen om een niet-discriminerende behandeling te waarborgen, zo nodig door de instelling van inbreukprocedures.

---

⁴⁰ Mededeling van de Commissie "Naar een interne markt zonder belastingbelemmeringen - Een strategie voor het verschaffen van een geconsolideerde heffingsgrondslag aan ondernemingen voor de vennootschapsbelasting op hun activiteiten in de gehele EU", COM(2001) 582 definitief.

⁴¹ Schatting van het CEPS (Centre for European Policy Studies) op basis van cijfers van de Commissie.

5. MEER KANSEN OP HET GEBIED VAN OVERHEIDSOPDRACHTEN

a) Beoordeling

De EU-markt voor overheidsopdrachten is nog niet voldoende opengesteld voor concurrentie. Vele aanbestedende diensten, met name in de lagere overheid, zijn niet met alle regels bekend. Door de veelvoud van regels en procedures op nationaal niveau huiveren vele leveranciers ervoor om aan de overheid te verkopen, zeker aan die van andere lidstaten. Op enkele uitzonderingen na worden overheidsopdrachten nog volledig op papier afgehandeld en worden de grote voordelen van elektronische aanbestedingen genegeerd.

In de praktijk betekent dat, dat de deelname aan aanbestedingsprocedures in andere lidstaten beperkt is, dat de markten voor overheidsopdrachten weinig efficiënt zijn, dat zakelijke kansen onbenut blijven en dat de kans gering is dat de belastingbetaler waar voor zijn geld krijgt. De kosten van een inefficiënte markt voor overheidsopdrachten zijn enorm. Overheidsopdrachten zijn te belangrijk voor de Europese economie om met deze situatie genoeg te nemen. Nu de overheidsbegrotingen onder zware druk staan, is een efficiëntere wijze van aanbesteden een voor de hand liggende manier om met minder meer te bereiken.

Voor de modernisering van de Europese stelsels voor overheidsopdrachten is het van essentieel belang dat het pakket wetgevende maatregelen wordt goedgekeurd en effectief ten uitvoer wordt gelegd. Zonder een dergelijke modernisering is het onmogelijk een geheel Europa omvattende "elektronische" markt voor overheidsopdrachten tot stand te brengen en zullen wij geen rechtskader hebben voor complexe contracten, zoals die voor de trans-Europese netwerken. Maar dat is niet alles. Zoals op andere belangrijke terreinen van de interne markt zullen de lidstaten zich veel meer inspanning moeten getroosten om erop toe te zien dat de regels die zij zelf overeengekomen zijn, in de praktijk worden toegepast. Zij moeten ook hun nationale regels vereenvoudigen en de procedures van hun aanbestedende diensten zoveel mogelijk standaardiseren, zodat het voor bedrijven gemakkelijker is om aan aanbestedingen deel te nemen. Er moeten ook maatregelen worden getroffen om ervoor te zorgen dat publiek-private partnerschappen op grote projecten kunnen inschrijven zonder dat afbreuk wordt gedaan aan een effectieve concurrentie en transparantie volgens de regels betreffende overheidsopdrachten⁴².

De Commissie is van mening dat de lidstaten een nationale autoriteit moeten aanwijzen om toezicht te houden op de naleving van de wettelijke voorschriften inzake overheidsopdrachten door de aanbestedende diensten. Sommige lidstaten hebben dat al gedaan. Deze autoriteiten moeten de mogelijkheid hebben om veronderstelde inbreuken in het algemeen belang aan de rechter voor te leggen en daarbij te vorderen dat effectief wordt opgetreden tegen aanbestedende diensten die zich niet aan de regels houden. De versterking van de rechtsmiddelen moet worden aangevuld door een intensievere administratieve samenwerking tussen de lidstaten (op basis van het onlangs opgerichte Europese netwerk voor overheidsopdrachten).

Voor een betere naleving is het ook noodzakelijk dat de vakbekwaamheid van met overheidsopdrachten belaste ambtenaren wordt verbeterd. Zij die voor de besteding van grote bedragen aan overheidsgeld verantwoordelijk zijn, moeten volledig vertrouwd zijn met de bestaande regels inzake openbare aanbestedingsprocedures. De lidstaten moeten er dan ook voor zorgen dat de ambtenaren die in hun land voor overheidsopdrachten verantwoordelijk

---

⁴² Zie ook deel B.3.

zijn, de nodige scholing krijgen om de vakbekwaamheid te verwerven die voor hun belangrijke taak vereist is, en om deze te ontwikkelen.

Overheden en belastingbetalers krijgen geen waar voor hun geld:

- Overheidsopdrachten zijn goed voor 16% van het BBP van de EU - d.w.z. €1429 miljard⁴³. Door een kostenverlaging van 5% ten gevolge van een concurrerendere en efficiëntere markt voor overheidsopdrachten zou dan ook €70 miljard worden bespaard - dat is meer dan vier keer de onderwijsbegroting voor Denemarken is⁴⁴.
- Slechts circa 16% van de overheidsopdrachten in 2001 werd in de gehele EU gepubliceerd⁴⁵.
- Grensoverschrijdende overheidsopdrachten (inclusief indirecte opdrachten via buitenlandse filialen) zijn gestegen van 6%⁴⁶ in 1987 tot 10%⁴⁷ in 1998, maar blijven sindsdien stabiel. Dat is aanzienlijk minder dan in de particuliere sector waar grensoverschrijdende opdrachten circa 20% van het totaal uitmaken.
- Afgezien van de publicatie van bekendmakingen worden overheidsopdrachten in de EU nauwelijks elektronisch afgehandeld.

b) Acties

1. De Raad en het Parlement moeten hun goedkeuring hechten aan het **pakket wetgevende maatregelen inzake overheidsopdrachten** om het huidige stelsel te consolideren en te moderniseren en de voorwaarden voor een snelle verspreiding van elektronische aanbestedingen te scheppen. De lidstaten moeten dit pakket juist en tijdig in nationaal recht omzetten. Dit is een uitstekende gelegenheid voor de lidstaten om hun eigen wetgeving te vereenvoudigen en de procedures te standaardiseren.

2. De Commissie wil voorstellen dat de lidstaten een bestaande **nationale toezichthoudende autoriteit** of andere nationale instantie bevoegdheid verlenen om zaken aan een nationale beroepsinstantie of rechtbank voor te leggen en daarbij te vorderen dat effectief tegen inbreuken wordt opgetreden. Dergelijke instanties moeten onafhankelijk van de aanbestedende diensten zijn en moeten er op toezien dat ernstige gevallen van niet-naleving op doeltreffende wijze worden bestraft. Deze actie zou kunnen worden verwezenlijkt bij de herziening van de richtlijnen betreffende beroepsprocedures bij overheidsopdrachten, die voor 2004 is gepland.

3. Het onlangs opgerichte **netwerk voor overheidsopdrachten** moet worden uitgebreid tot alle lidstaten, EER-landen en toetredingslanden. De lidstaten moeten hiervoor voldoende middelen beschikbaar stellen zodat dit netwerk kan uitgroeien tot het belangrijkste mechanisme voor de oplossing van grensoverschrijdende problemen (samen met het SOLVIT-netwerk), de uitwisseling van beste praktijken en de verbetering van de toegang tot overheidsopdrachten voor het MKB. Het moet de lidstaten ook stimuleren om scholingsmogelijkheden en een "certificatie" van de vereiste vaardigheden, waaronder kennis van het Gemeenschapsrecht, te ontwikkelen en zo voor meer professionalisme te zorgen.

---

⁴³ Verslag over de werking van de product- en kapitaalmarkten in de EU - 2002, COM(2202) 743 definitief van 23.12.2002 (cijfer voor 2001).

⁴⁴ Cijfer voor 2000, ministerie van Onderwijs, Denemarken.

⁴⁵ Zie voetnoot 43.

⁴⁶ The Single Market Review, sub-series III, Volume 2, Public Procurement, blz. 221

⁴⁷ Dit cijfer is ontleend aan een onafhankelijke studie die in opdracht van de Commissie is uitgevoerd. Zie PB C 330 van 21.11.2000.

4. De lidstaten moeten er op toezien dat hun operationele **elektronische aanbestedingssystemen** bij de inwerkingtreding van het pakket wetgevende maatregelen (waarschijnlijk in de tweede helft van 2005) volledig aan de daarin vervatte eisen voldoen. Zij moeten ernaar streven dat een aanzienlijk deel van hun overheidsopdrachten (in waarde) eind 2006 langs elektronische weg wordt afgehandeld. Vóór 2010 moeten alle overheidsopdrachten langs elektronische weg worden gegund. De Commissie zal volgend jaar een actieplan voorleggen (met zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen) voor een gecoördineerde aanpak in de EU.

5. Op het gebied van de **Europese defensieopdrachten** zijn grote efficiëntievoordelen te behalen. Dit zal dan weer een gunstig effect hebben op de concurrentiepositie van de Europese defensie-industrie⁴⁸. Het Europese Hof van Justitie heeft een aantal belangrijke uitspraken gedaan over de toepassing van artikel 296 van het Verdrag, dat bepalingen betreffende uitzonderingen in verband met de wezenlijke belangen van de veiligheid van lidstaten bevat. De Commissie zal eind 2003 een interpretatieve mededeling over de gevolgen van deze uitspraken, onder meer voor overheidsopdrachten, publiceren. Zij wil ook in 2004 een groenboek voorleggen, waarin eventuele verdere initiatieven op het gebied van Europese defensieopdrachten aan bod zullen komen.

---

⁴⁸ Zie de mededeling van de Commissie "Europese defensie – industriële en marktvaagstukken: naar een EU-beleid voor defensiematerieel", COM(2003) 113 definitief van 11.3.2003.

6. BETERE VOORWAARDEN VOOR ONDERNEMINGEN

a) Beoordeling

Maatregelen om de markten te integreren door de verwijdering van technische en fiscale belemmeringen en door de vereenvoudiging van formaliteiten zijn van essentieel belang om het ondernemingsklimaat te verbeteren, maar zullen alleen het gewenste effect hebben als de kadervoorwaarden bestaan voor creatief en dynamisch ondernemerschap. Met name kleinere ondernemingen zijn zeer gevoelig voor veranderingen in het ondernemingsklimaat. Daarom heeft de Europese Raad van Feira in juni 2000 een Europees Handvest voor kleine ondernemingen aangenomen.

De meeste van de vereiste beleidsmaatregelen om ondernemerschap en innovatie te bevorderen vallen onder de rechtstreekse bevoegdheid van de lidstaten⁴⁹. Het is dus aan hen om op deze gebieden de nodige maatregelen te treffen en daarbij zoveel mogelijk te profiteren van ervaringen en beste praktijken elders in de Europese Unie. Dat kan door middel van benchmarking, door gebruik te maken van de projecten inzake de BEST-procedure⁵⁰ die door de Commissie worden gecoördineerd, en van de informatie die bij de rapportage over de uitvoering van het Handvest voor kleine ondernemingen wordt verzameld⁵¹.

Daarnaast zijn er echter een aantal gebieden waar het internemarktbeleid rechtstreeks van invloed is op de bevordering van ondernemerschap en innovatie in een steeds meer op kennis gebaseerde economie. Europa is vol creativiteit. Meer actie is nodig om de kadervoorwaarden te scheppen die het mogelijk maken die creativiteit in investeringen en concurrerende economische activiteiten om te zetten.

Ondernemers moeten ervan op aan kunnen dat hun investeringen in innovatieve ideeën en producten in de EU bescherming genieten, ook tegen piraterij en namaak⁵². Er bestaat op dit gebied al een aanzienlijke mate van harmonisatie op EU-niveau. Maar het is thans van cruciaal belang dat intellectuele-eigendomsrechten in de EU op coherente wijze worden gehandhaafd, met name gezien het gemak waarmee goederen en diensten in het digitale tijdperk kunnen worden gekopieerd en verplaatst. Na de uitbreiding zullen de handhavingsvraagstukken in de interne markt zelfs nog aan gewicht toenemen. Bovendien is het van belang dat auteursrechtelijk beschermende producten, zoals gedrukte producten, films en cd's, gemakkelijker in andere lidstaten in de handel kunnen worden gebracht, zodat iedereen de vruchten van de innovatie kan plukken.

Bovendien moeten beleggers de garantie hebben dat zij bij hun beleggingskeuze kunnen vertrouwen op jaarrekeningen en jaarverslagen. Ondernemingen moeten ervan op aan kunnen dat zij op een gelijk speelveld concurreren (d.w.z. zonder het verstorend effect van

---

⁴⁹ Zie het groenboek over "Ondernemerschap in Europa", COM(2003) 27 van 21.1.2003, en de mededeling over "Innovatiebeleid: actualisering van de aanpak van de Europese Unie in de context van de strategie van Lissabon", COM(2003) 112 definitief van 11.3.2003.

⁵⁰ De BEST-procedure is een initiatief van het meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap (Beschikking 2000/819/EG van 20 december 2000). Deze procedure verschaft een kader dat de lidstaten steunt bij de identificatie en uitwisseling van beste praktijken op terreinen die voor het bedrijfsleven van bijzonder belang zijn.

⁵¹ "Verslag over de uitvoering van het Europees Handvest voor kleine bedrijven", COM(2003) 21 definitief/2 van 13.2.2003.

⁵² De handhaving van intellectuele-eigendomsrechten kan baat hebben bij de betrokkenheid van diensten van de Commissie, in het bijzonder van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

staatssteun), dat zij met een gerust hart grensoverschrijdende strategische samenwerkingsverbanden en fusies kunnen aangaan en dat de wettelijke structuren bestaan waarbinnen alle bedrijven ongeacht hun grootte ook na de uitbreiding op effectieve wijze in de EU zaken kunnen doen.

De EU moet bijdragen tot een klimaat waarin ondernemingen kunnen gedijen:

- Jaarlijks gaan in de EU meer dan 17 000 reguliere arbeidsplaatsen door piraterij en namaak verloren⁵³.
- Volgens bronnen uit de bedrijfstak is 37% van de in de EU gebruikte software illegaal gekopieerd, wat neerkomt op een inkomstenderving van maar liefst €2,9 miljard⁵⁴. De muziekindustrie heeft haar omzet in de EU in 2001 met gemiddeld 7,5% zien dalen⁵⁵. Van de verkochte schoenen en kleding is 22% verkregen door piraterij of namaak⁵⁶.
- Om momenteel in slechts 8 Europese landen octrooibeschermt te verkrijgen, is men vijf keer zoveel kwijt als in de VS of Japan. Het politiek akkoord over het Gemeenschapsoctrooi zal deze kosten halveren en in 25 landen bescherming bieden. Hoewel dat nog altijd duurder is dan in de VS of Japan, is dat toch een hele vooruitgang ten opzichte van de huidige situatie⁵⁷.
- De bijdrage van auteursrechtelijk beschermde goederen en diensten aan het BBP van de EU is aanzienlijk (meer dan 5%) en neemt nog toe⁵⁸.
- In 2001 bedroeg de totale staatssteun in de EU €86 miljard -dat wil zeggen 0,99% van het BBP van de EU⁵⁹.
- Van de fusies en overnames heeft 39% een grensoverschrijdend karakter - tien jaar geleden was dat nog 26%. Meer dan 40% van grote ondernemingen is met bedrijven in andere lidstaten samenwerkingsovereenkomsten aangegaan⁶⁰.

b) Acties

1. De Raad moet snel de discussie over de verordening tot invoering van een rechtszeker en betrouwbaar **Gemeenschapsoctrooi** afronden. Er zijn nog twee andere stappen nodig om het Gemeenschapsoctrooi operationeel te maken: het Verdrag van München van 1973 moet worden herzien zodat het Europees Octrooibureau Gemeenschapsoctrooien kan verlenen en er moet een gespecialiseerd Gemeenschapsoctrooigerecht worden opgericht.

2. De Raad en het Parlement moeten spoedig de richtlijn ter versterking van de **handhaving van intellectuele-eigendomsrechten** (van essentieel belang bij de bestrijding van namaak en piraterij) en de richtlijn betreffende de **octrooierbaarheid van in computers geïmplementeerde uitvindingen** aannemen.

---

⁵³ "Economic Impact of Counterfeiting in Europe", Global Anti-Counterfeiting Group, juni 2000.

⁵⁴ "6th Global Report", Business Software Alliance, juni 2002.

⁵⁵ Volgens de IFPI (International Federation of the Phonogram Industry).

⁵⁶ "The Economic Impact of Trademark, Counterfeiting and Infringement", International Trademark Association, 1998.

⁵⁷ http://europa.eu.int/comm/internal_market/de/indprop/patent/index.htm

⁵⁸ Het economisch belang van de bescherming door auteursrechten en naburige rechten in de EU zal worden beoordeeld en verder worden behandeld in een studie die in opdracht van de Commissie wordt uitgevoerd. De resultaten van deze studie zullen in de herfst van 2003 beschikbaar zijn.

⁵⁹ Europese Commissie, DG Concurrentie.

⁶⁰ Zie voetnoot 14.

3. De Commissie zal een **mededeling over het beheer van auteursrechten en naburige rechten** voorleggen. In deze mededeling zal worden uiteengezet hoe ten aanzien van deze rechten een gunstiger klimaat voor de grensoverschrijdende verhandeling en licentieverlening kan worden geschapen.

4. De lidstaten worden aangemoedigd zich ook verder in te spannen voor een vermindering van de totale **staatssteun** en deze te richten op horizontale doelstellingen van communautair belang, zoals milieubescherming en onderzoek en ontwikkeling. Een andere prioriteit is de definitieve goedkeuring van de voorgestelde hervorming van de fusieregeling⁶¹. Bovendien zal de Commissie een nieuwe verordening inzake groepsvrijstelling bij overeenkomsten betreffende technologieoverdracht tussen ondernemingen voorstellen.

5. Op grond van een onlangs aangenomen verordening zijn alle beursgenoteerde ondernemingen in de EU vanaf 2005 verplicht hun geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met de **internationale standaarden voor jaarrekeningen (IAS)** op te stellen. Dit zal voor transparantie en een betere vergelijkbaarheid tussen de geconsolideerde jaarrekeningen van beursgenoteerde ondernemingen in de EU zorgen en daardoor voor een betere kapitaalallocatie en mogelijk ook een vermindering van de kapitaalkosten. De IAS worden vastgesteld door het International Accounting Standards Board (IASB), een onafhankelijke internationale organisatie voor de vaststelling van standaarden voor jaarrekeningen. Met het oog op de politieke controle is in de verordening bepaald dat de IAS die in de Europese Unie moeten worden toegepast, in de vorm van een verordening worden bekendgemaakt. Voor de bestaande IAS zal dat in de loop van 2003 gebeuren, op voorwaarde dat een aantal van hen eerst is aangepast.

Daarnaast is het belangrijk stil te staan bij de gevolgen van de verordening voor het MKB. Aangezien MKB-bedrijven doorgaans niet aan de beurs genoteerd zijn, zijn zij niet verplicht om op de IAS over te stappen. Het kan echter in hun belang zijn dat wel te doen om zo hun toegang tot de kapitaalmarkt te verbeteren. De lidstaten zullen op dit punt een aantal maatregelen moeten treffen.

De Commissie zal binnenkort een mededeling met de prioriteiten voor 2003 en de daaropvolgende jaren voorleggen om de kwaliteit van de **wettelijke controles** in de EU te verbeteren. Tot die prioriteiten behoren de modernisering en versterking van de Achtste Richtlijn Vennootschapsrecht (betreffende de toegang tot en reglementering van het beroep van externe accountant), de totstandbrenging van een Europees coördinatiemechanisme voor de controle van buitenaf op externe accountants (dat tot doel heeft een goede controle van het beroep van externe accountant op nationaal niveau en een coördinatie op EU-niveau te waarborgen) en de goedkeuring van internationale standaarden voor de accountantscontrole voor toepassing in de EU vanaf 2005.

6. De Commissie zal binnenkort een actieplan voor het vennootschapsrecht en corporate governance in de EU voorleggen met acties voor de korte termijn (2003-2005), de middellange termijn (2006-2008) en de lange termijn (vanaf 2009). Voorbeelden van acties voor de korte termijn zijn een Tiende Richtlijn Vennootschapsrecht inzake **grensoverschrijdende fusies** en een Veertiende Richtlijn Vennootschapsrecht inzake **grensoverschrijdende zetelverplaatsingen**. Ook de richtlijn betreffende het **openbaar**

---

⁶¹ Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de controle op concentraties van ondernemingen, COM(2002) 711 definitief.

overnamebod moet zo spoedig mogelijk worden aangenomen. Deze richtlijnen zullen het voor bedrijven gemakkelijker maken zich efficiënter binnen de interne markt te organiseren.

7. De Commissie is voornemens een verordening betreffende **een statuut van de Europese besloten vennootschap voor het MKB** voor te stellen, maar wacht nog op de resultaten van een haalbaarheidsstudie. Een dergelijke verordening zal een efficiëntere organisatie van het MKB op Europees niveau mogelijk maken (d.w.z. MKB-bedrijven krijgen hierdoor hetzelfde soort kansen als het statuut van de Europese vennootschap vanaf 2004 aan grotere ondernemingen biedt).

7. DE DEMOGRAFISCHE UITDAGING AANNEMEN

a) Beoordeling

De vergrijzing van de bevolking zal de pensioenregelingen voor een grote uitdaging stellen. De hoofdverantwoordelijkheid om aan deze uitdaging het hoofd te bieden ligt bij de lidstaten. Zij zullen een aantal fundamentele politieke beslissingen over de hervorming van de openbare pensioenregelingen moeten nemen.

De interne markt kan evenwel hierbij helpen door voor extra groei te zorgen, wat een positief effect zal hebben op de overheidsfinanciën. De interne markt kan ook extra werkgelegenheid scheppen, wat van essentieel belang is voor een stijging van de participatiegraad in de EU (onder meer door een sterkere arbeidsparticipatie van 55-plussers), voor een ook op langere termijn houdbare "grijze druk" en voor de betaalbaarheid van pensioenregelingen.

Bovendien kunnen diverse zeer specifieke internemarktmaatregelen van nut zijn voor de bedrijfs- (of particuliere) pensioenvoorzieningen, die in de meeste lidstaten in de toekomst aan belang zullen winnen. De vaststelling van een prudentieel kader waardoor pensioenfondsen efficiënt op de interne markt kunnen opereren, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan een goede bescherming van de pensioenen, en de afschaffing van elke vorm van belastingdiscriminatie van grensoverschrijdende bedrijfspensioenvoorzieningen zijn belangrijke vraagstukken die urgent moeten worden aangepakt.

Het pensioenprobleem daargelaten zal de vergrijzing ook gevolgen hebben voor de gezondheidszorg⁶². De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het beheer van hun gezondheidsstelsels en het is dan ook vooral aan hen om aan deze uitdaging het hoofd te bieden. De interne markt heeft echter een aantal gevolgen voor het gezondheidsbeleid, met name wat de grensoverschrijdende verstrekking van en toegang tot behandelingen betreft⁶³. De enige beperking hierbij is dat dit geen nadelig effect mag hebben op het vermogen van de lidstaten om een goede toegankelijkheid van ziekenhuisbehandelingen op hun grondgebied te waarborgen, hun uitgaven te beheersen en een hoog niveau van openbare dienstverlening te handhaven. Een goed beheer bij de toepassing van de internemarktvoorschriften in de gezondheidszorg kan zowel de patiënten als de zorgleveranciers ten goede komen, omdat hierdoor zo efficiënt mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de in de EU beschikbare middelen. Wat nu nodig is, is een gemeenschappelijke visie voor de gezondheidszorg op Europees niveau, zodat deze mogelijkheden optimaal kunnen worden benut.

Vergrijzing wil zeggen minder mensen in de beroepsleeftijd en meer mensen van pensioengerechtigde leeftijd:

- Het aantal 65-plussers zal naar verwachting van 61 miljoen in 2000 tot 103 miljoen in 2050 stijgen en het aantal 80-plussers van 14 miljoen tot 38 miljoen⁶⁴.

⁶² Zie de mededeling van de Commissie "De toekomst van de gezondheidszorg en de ouderenzorg: de toegankelijkheid, de kwaliteit en de betaalbaarheid waarborgen", COM(2001) 723 definitief van 5.12.2001.

⁶³ Zie de arresten van het Hof van Justitie in de zaken Kohll (C-158/96), Decker (C-120/95), Smits en Peerboom (C-157/99) en Vanbraekel (C-368/98).

⁶⁴ Verslag van de Commissie voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad "Kiezen voor groei: kennis, innovatie en banen in een hechte samenleving", COM (2003) 5 definitief.

- In 2050 zal de verhouding tussen personen in de beroepsleeftijd en personen van pensioengerechtigde leeftijd minder dan 2 op 1 zijn; nu is dat nog 4 op 1⁶⁵.
- Slechts ongeveer de helft van de Europese bevolking tussen 55 en 59 jaar werkt nog, en minder dan een kwart in de leeftijdsgroep 60-64 jaar⁶⁶.
- Als de begroting ook de ongedekte pensioenverplichtingen zou bevatten, zouden sommige lidstaten een schuld hebben van meer dan 200% van het BBP.
- De kosten van openbare pensioenregelingen zullen in de meeste landen gedurende de komende decennia met 3%-5% van het BBP stijgen⁶⁷.

b) Acties

1. De lidstaten moeten de **richtlijn inzake pensioenfondsen**, die een gunstig effect op de duurzaamheid en betaalbaarheid van bedrijfspensioenen zal hebben, volledig en tijdig ten uitvoer leggen. Door deze richtlijn kunnen multinationale ondernemingen voor de gehele EU in één pensioenfonds voorzien, waardoor het voor werknemers gemakkelijker wordt om in een andere vestiging van hetzelfde bedrijf in een andere lidstaat te gaan werken.

2. De Commissie zal het startsein geven voor de tweede fase van het overleg met de sociale partners over maatregelen die ervoor moeten zorgen dat mensen die van baan veranderen en in een andere lidstaat gaan werken (inclusief degenen die voor een ander bedrijf gaan werken) niet onnodig pensioenrechten verliezen. Afhankelijk van het eindresultaat van dit overleg zal de Commissie bestuderen of het wenselijk is een **richtlijn over de overdraagbaarheid van bedrijfspensioenen** voor te stellen.

3. De Commissie zal haar vastberaden actie ter bestrijding van **belastingdiscriminatie** van pensioenfondsen uit andere lidstaten voortzetten, wat een absolute voorwaarde voor de totstandbrenging van een ware interne markt voor bedrijfspensioenen is.

4. Op het gebied van de **gezondheidszorg** zal de Commissie nauw samenwerken met de lidstaten - met name in het kader van de groep op hoog niveau die is ingesteld om over de mobiliteit van patiënten te beraadslagen; daarbij wordt gestreefd naar een gezamenlijke visie over de wijze waarop de interne markt met inachtneming van de desbetreffende rechtspraak van het Europese Hof van Justitie de nationale stelsels van gezondheidszorg kan steunen. Het overleg, dat in juli 2002 van start ging, zal worden afgerond en de resultaten zullen als basis voor verdere discussies aan de lidstaten worden voorgelegd.

---

⁶⁵ "Budgetary challenges posed by ageing populations: the impact on public spending on pensions, health and long-term care for the elderly and possible indicators of the long-term sustainability of public finances", Economic Policy Committee/ECFIN/665/01-EN final, 2001.

⁶⁶ Europese Commissie, Eurostat, arbeidskrachtenenquête 2001.

⁶⁷ Zie voetnoot 64.

8. VEREENVOUDIGING VAN DE REGELGEVING

a) Beoordeling

Een hoogwaardige regelgeving is van essentieel belang voor het concurrentievermogen. Daarom heeft de Europese Raad van Lissabon een betere en eenvoudigere regelgeving boven aan de politieke agenda van de Unie gezet. Om praktische invulling aan dit politieke streven te geven, heeft de Commissie een actieplan voor verbetering en vereenvoudiging van de regelgeving⁶⁸ en een doorlopend vereenvoudigingsprogramma⁶⁹ voorgesteld, die beide de voorbereiding van nieuwe wetgeving en de verbetering van het bestaande *acquis communautaire* betreffen. De onlangs gehouden Europese Raad van Brussel heeft opnieuw de nadruk gelegd op het belang van een betere regelgeving.

Maar met het voorleggen van een actieplan zijn we er niet - het moet ook praktische resultaten opleveren. De Commissie is begonnen zichzelf nieuwe disciplines op te leggen (met name op het gebied van een voorafgaande effectbeoordeling en een vereenvoudiging van bestaande EU-wetgeving). Het is nu aan de Raad en het Parlement om soortgelijke maatregelen te treffen, met name wanneer zij de voorstellen van de Commissie tijdens de onderhandelingen aanzienlijk wijzigen. Een betere regelgeving en vereenvoudiging op EU-niveau moeten altijd gepaard gaan met overeenkomstige maatregelen in de lidstaten, met name in de delicate fase waarin *communautaire* wetgeving in nationale bestuursrechtelijke bepalingen wordt omgezet.

Voor de kwaliteit van de regelgeving is niet alleen belangrijk dat het effect van een maatregel vooraf wordt beoordeeld en dat hij goed opgesteld, duidelijk en evenredig met het nagestreefde doel is. Binnen de interne markt is ook belangrijk dat voor de juiste wetgevingstechniek of het juiste instrument wordt gekozen - dat wil zeggen het doeltreffendste middel om belemmeringen voor de grensoverschrijdende handel uit de weg te ruimen en tegelijk het algemeen belang, zoals gezondheid, veiligheid en duurzame ontwikkeling, te dienen en zoveel mogelijk de nationale diversiteit te respecteren.

Het gaat hierbij om complexe vraagstukken. Zo moet worden gekozen tussen wederzijdse erkenning en harmonisatie, en, als harmonisatie noodzakelijk is, tussen verordeningen en richtlijnen en voor de mate van harmonisatie. Ook moet het juiste evenwicht worden gevonden tussen regelgeving van overheidswege en zelf- en coregulering door de particuliere sector door middel van de opstelling van Europese normen en gedragscodes.

Dit vraagstuk betreffende de wetgevingstechniek of de wetgevingsarchitectuur is volgens de Commissie een belangrijk onderdeel van het debat over een betere regelgeving en een onderwerp dat nog niet volledig is uitgediept. Met inachtneming van de ontwikkelingen in verband met de Conventie over de toekomst van Europa en de lopende discussies over een toekomstig interinstitutioneel akkoord over betere regelgeving wil zij dan ook in 2003 een brede raadpleging hierover organiseren met de bedoeling om in de loop van 2004 tot een duidelijker standpunt inzake deze complexe vraagstukken te komen.

Tot slot heeft het Europees Parlement voor alle nationale wetgevende maatregelen de invoering van een toets van verenigbaarheid met de interne markt voorgesteld⁷⁰. De Commissie acht dit een interessant voorstel. De lidstaten stellen vaak naar eigen goeddunken

---

⁶⁸ COM(2002) 278 definitief van 5.6.2002.

⁶⁹ COM(2003) 71 definitief van 11.2.2003.

⁷⁰ Verslag-Harbour, A5-0026/2003.

regels vast en voeren die uit, zonder rekening te houden met de gevolgen voor de interne markt. Een "verenigbaarheidstoets" kan een heel nuttig, vrijwillig instrument zijn.

Het bedrijfsleven heeft behoefte aan een betere regelgeving, zowel op nationaal als op EU-niveau:

- Slechte regelgeving kost het Europese bedrijfsleven ten minste €50 miljard per jaar⁷¹. Regelgeving kost de samenleving in totaal 4% tot 6% van het BBP per jaar, dat wil zeggen tussen €360 en €540 miljard⁷².
- De lidstaten zijn verantwoordelijk voor 50% tot 90% van de regelgeving⁷³. Een Zweedse studie schatte dat slechts zo'n 10% van de regelgevingslasten op het conto van Brussel kan worden geschreven⁷⁴. Een recente studie in het VK schatte dat circa 60% van de voorschriften op nationaal niveau is vastgesteld⁷⁵.
- Sinds 1992 zijn maar liefst 6 000 ontwerpen van nationale technische voorschriften bij de Commissie aangemeld⁷⁶. Hoewel hieruit blijkt dat de informatieprocedure op EU-niveau wel degelijk nut heeft, vormt de hoeveelheid regels op zich een ernstige bedreiging voor het Europese concurrentievermogen.
- 87% van de ondernemingen meent dat het hebben van ÉÉN reeks voorschriften, in plaats van 15 en binnenkort 25, de allerhoogste prioriteit geniet⁷⁷.

b) Acties

1. De Commissie zal een brede discussie en raadpleging over de **wetgevingsarchitectuur** van de interne markt op gang brengen en in 2004 met haar conclusies komen, waarin rekening zal worden gehouden met de ontwikkelingen bij de Intergouvernementele Conferentie. De Commissie zou bepaalde criteria kunnen vastleggen, bijvoorbeeld voor haar keuze tussen wederzijdse erkenning, de "nieuwe aanpak" of een verdergaande harmonisatie, alsmede de voorwaarden voor het toezicht op de naleving van de voorschriften van de thuisstaat. Zij zal ook aandacht besteden aan de betrokkenheid van de particuliere sector en maatschappelijke organisaties bij initiatieven op het gebied van zelf- en coregulering, zoals de opstelling en toepassing van vrijwillige gedragscodes.

2. De Commissie zal samen met het Europees Parlement, de Raad en de lidstaten het voorstel voor een "**verenigbaarheidstoets**" voor de interne markt verder uitwerken. Deze toets moet de nationale wetgever helpen om de belangen van een vrij verkeer in een Europa zonder grenzen en andere legitieme doelstellingen van algemeen belang optimaal op elkaar af te stemmen. Als een dergelijke toets op alle overheidsniveaus in een vroeg stadium wordt toegepast, zou de kans op versnippering aanzienlijk kleiner zijn. In combinatie met bestaande preventiemechanismen, zoals de kennisgeving van technische regels en voorschriften, kan een dergelijke vrijwillige discipline een belangrijk middel zijn om ervoor te zorgen dat de regelgevers bij hun overweging van nieuwe maatregelen de ruimere Europese belangen in aanmerking nemen.

---

⁷¹ Enquête over de kwaliteit van de regelgeving, Scorebord van de interne markt nr. 9, november 2001.

⁷² Verslag-Doorn, A5-0351/2000.

⁷³ Advies-Walker, EESC 304/2002.

⁷⁴ Studie van de Zweedse Bond van ondernemingen, prof. Fredrik Sterzel: ("Simplifying EU Regulations – Lessons from Swedish Regulatory Experiences), mei 2001.

⁷⁵ "Do Regulators Play by the Rules? An audit of UK regulatory impact assessments". Rapport van de British Chambers of Commerce, februari 2003.

⁷⁶ Overeenkomstig Richtlijn 98/34/EG.

⁷⁷ Zie voetnoot 14.

3. De Raad wordt verzocht een horizontale werkgroep voor "**betere regelgeving**" op te richten waarmee de Commissie regelmatig van gedachten kan wisselen. Deze werkgroep zou een actieve bijdrage kunnen leveren aan de uitvoering van het actieplan, onder meer ten aanzien van de onderdelen die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. De Commissie zal ook een website openen waar belanghebbenden de aandacht kunnen vestigen op voorbeelden van bijzonder complexe regels of van regels die mogelijk niet aan de "verenigbaarheidstoets" voor de interne markt voldoen.

4. De Commissie zal in nauwe samenwerking met de lidstaten passende **indicatoren** opstellen om te meten hoeveel vooruitgang is geboekt bij de totstandbrenging van een hoogwaardige regelgeving en de vermindering van de administratieve lasten en daarbij met de interne markt beginnen. Er moet toezicht worden gehouden op de resultaten om ervoor te zorgen dat men bij het streven naar een betere regelgeving op het goede spoor blijft en om de Europese bedrijven en burgers te laten zien dat hun regeringen deze aangelegenheid serieus nemen.

9. HANDHAVING VAN DE REGELS

a) Beoordeling

Wanneer internemarktrichtlijnen niet tijdig worden omgezet of niet juist worden toegepast, kan dat betekenen dat EU-burgers en -ondernemingen hun internemarktrechten niet kunnen uitoefenen. Vele rechten vloeien rechtstreeks uit het Verdrag voort: als de Verdragsbepalingen niet worden nageleefd, kan ook dat tot onvermogen en frustraties leiden. Deze schade, die men zichzelf toebrengt, leidt tot een geheel onnodige benadeling van de Europese economie en ondermijnt het vertrouwen van burgers in de Europese Unie.

Uiteindelijk kunnen een doeltreffende toepassing en handhaving alleen worden bereikt, wanneer de lidstaten bereid zijn om veel actiever aan het dagelijks beheer van de interne markt deel te nemen. Zij moeten erop toezien dat de regels die zijzelf hebben goedgekeurd, in de praktijk resultaat hebben.

Bij problemen kunnen burgers en bedrijven momenteel kiezen tussen indiening van een klacht bij de Commissie of de aanspanning van een zaak bij een nationale rechtbank. Dat is niet helemaal bevredigend. Rechtszaken op nationaal niveau kunnen tijdrovend en duur zijn en zijn derhalve niet altijd een realistische optie. De indiening van een klacht bij de Commissie kan tot een inbreukprocedure tegen de betrokken lidstaat leiden, maar hiermee is veel tijd gemoeid en afzonderlijke klagers hebben niet de mogelijkheid schadevergoeding te eisen. Bovendien kan de Commissie onmogelijk in elk afzonderlijk geval van onjuiste toepassing ingrijpen, met name niet nadat de EU is uitgebreid. Daarom moet nu actie worden ondernomen om te voorkomen dat men in een situatie terechtkomt waar inbreuken op het Gemeenschapsrecht ongestraft blijven en het vertrouwen in de werking van de interne markt wordt ondermijnd.

Deze problemen kunnen op verschillende manieren worden opgelost. Vele van die oplossingen zijn uiteengezet in de recente mededeling van de Commissie "over de verbetering van de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht"⁷⁸. Mogelijke stappen zijn bijvoorbeeld een snellere afhandeling van inbreukprocedures door de Commissie en een intensiever gebruik van initiatieven als "pakketvergaderingen"⁷⁹ om meer zaken op te lossen voordat verdere gerechtelijke stappen noodzakelijk worden.

Bovendien meent de Commissie dat het belangrijk is om naast nationale geschillen en inbreukprocedures alternatieve rechtsmiddelen te ontwikkelen. Natuurlijk zal zij ook verder inbreukprocedures instellen wanneer dat de doeltreffendste manier is om tot een oplossing te komen of wanneer vermoedelijk een belangrijk juridisch precedent wordt geschapen. Maar in de meeste gevallen zijn alternatieve manieren van probleemoplossing wellicht doeltreffender en evenrediger.

Het gebruik van aanvullende maatregelen naast inbreukprocedures begint nu op gang te komen. Het SOLVIT-initiatief⁸⁰ bijvoorbeeld is bedoeld om het - dankzij administratieve

---

⁷⁸ COM(2002) 725 definitief van 11.12.2002.

⁷⁹ Deze vergaderingen zijn bijeenkomsten van deskundigen uit de lidstaten en vertegenwoordigers van de Commissie waarbij een "pakket" zaken wordt besproken die de Commissie op dat ogenblik wegens schending van het Gemeenschapsrecht onderzoekt. Deze vergaderingen zijn bedoeld om zaken op te lossen voordat verder gerechtelijke stappen noodzakelijk worden.

⁸⁰ COM(2001) 702 van 27.11.2001, aanbeveling van de Commissie van 7.12.2001, PB L 331 van 15.12.2001, blz. 79, <http://europa.eu.int/solvit/>

samenwerking tussen de lidstaten - voor de betrokkenen gemakkelijker te maken genoegdoening te krijgen, wanneer internemarktregels in de praktijk onjuist worden toegepast. Een andere mogelijkheid, die zelfs met SOLVIT kan worden geïntegreerd, is om in elke lidstaat een mechanisme aan te wijzen dat ertoe bijdraagt een juiste toepassing van de internemarktwetgeving en de relevante artikelen van het Verdrag te waarborgen.

Dergelijke mechanismen kunnen burgers en ondernemingen een rechtsmiddel in eigen land bieden. Dit zou er concreet toe bijdragen de grotere Europese Unie nader tot de burger te brengen. Deze mechanismen kunnen problemen behandelen die technisch gezien inbreuken op het Gemeenschapsrecht zijn, maar die eigenlijk problemen van administratieve of technische, veeleer dan van juridische aard zijn. Hierdoor kan de Commissie zich concentreren op de ernstigste inbreuken met de meest verreikende gevolgen. Het is duidelijk dat dit voorstel een aantal belangrijke vragen opwerpt, waarop de Commissie een bevredigend antwoord moet vinden voordat zij met initiatieven kan komen.

Een betere handhaving is niet minder belangrijk vanuit de hoek van de consument bekeken. Elke lidstaat heeft een handhavingssysteem ontwikkeld dat op zijn eigen nationale situatie is toegesneden. Deze systemen zijn echter niet altijd voldoende afgestemd op de uitdagingen die door grensoverschrijdende kooptransacties binnen de interne markt worden gesteld. Consumenten moeten erop kunnen vertrouwen dat hun regeringen doeltreffend kunnen optreden tegen grensoverschrijdende fraude of andere dubieuze transacties, omdat zij anders niet snel bereid zullen zijn bij leveranciers in een andere lidstaat producten te kopen.

Een late omzetting en ondoeltreffende handhaving zijn nog altijd een serieus probleem:

- Het gemiddelde omzettingstekort bedraagt 2,4%. Met andere woorden, van meer dan 550 nationale wetgevende maatregelen tot omzetting van EU-richtlijnen wordt te laat kennis gegeven⁸¹.
- Het aantal lopende inbreukzaken is van 700 in 1992 tot bijna 1600 nu gestegen⁸². Daaruit blijkt dat tal van richtlijnen nog niet correct in de lidstaten worden omgezet of toegepast.
- Twee derde van de inbreukzaken die aan het Hof van Justitie worden voorgelegd hebben meer dan vier jaar nodig om opgelost te worden⁸³.
- Ervan uitgaande dat de nieuwe lidstaten zich op dezelfde wijze gedragen als de huidige lidstaten, zal het aantal inbreukzaken tegen 2007 meer dan 40% hoger liggen dan nu, tenzij er een beleidswijziging plaatsheeft.
- Slechts ongeveer de helft van de ondernemingen meent dat zij bij een probleem in verband met de interne markt gemakkelijk de hulp van nationale autoriteiten kunnen inroepen⁸⁴.

b) Acties

1. De lidstaten moeten zich elk jaar tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad vastleggen op ambitieuzere **streefpercentages voor de omzetting** en deze ook nakomen. In de afgelopen paar jaar hebben zij dat al gedaan, maar hieraan moet nu een permanente basis worden gegeven⁸⁵. Het is van essentieel belang dat de politieke druk ten

⁸¹ Scorebord van de interne markt nr. 12, mei 2003.

⁸² Zie voetnoot 1.

⁸³ Scorebord van de interne markt nr. 8, mei 2001.

⁸⁴ Bedrijvenenquête in de interne markt, Flash Eurobarometer 106, september 2001.

⁸⁵ Tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad dit jaar werd bevestigd dat moet worden gestreefd naar een totaal omzettingstekort van 1,5% en naar een tekort van 0% voor richtlijnen waarvan de omzettingstermijn al meer dan twee jaar is verstreken.

aanzien van de omzetting in stand wordt gehouden om een versnippering van de interne markt in een Unie van 25 landen te voorkomen.

2. De Commissie zal een **aanbeveling met een aantal "beste praktijken"** publiceren die met het oog op een betere en snellere omzetting consequent in de EU moeten worden toegepast, bv. de ontwikkeling van "tijdschema's" voor de omzetting en de behoefte aan regelmatig overleg met de nationale en regionale parlementen over de prestaties op omzettingsgebied. De Commissie zal ook gedurende de omzettingfase intensiever met de lidstaten samenwerken ("**preventieve dialoog**"). Deze dialoog zal vooral zijn toegespitst op maatregelen van groot economisch belang en op maatregelen die door hun aard voor problemen bij de omzetting kunnen zorgen.

3. De Commissie gelooft dat het wenselijk kan zijn een **rechtsinstrument** in te voeren om bepaalde aspecten van de omzetting verplicht te maken. Het zou bijvoorbeeld verplicht kunnen worden gesteld om langs elektronische weg van maatregelen kennis te geven en om de Commissie "concordantietabellen" te verstrekken die duidelijk aangeven welke nationale bepalingen de omzetting zijn van welke bepalingen van de richtlijn. Zonder deze tabellen zal het een ware papierwinkel worden om te controleren of de door 25 lidstaten goedgekeurde omzettingsmaatregelen volledig in overeenstemming zijn met de eisen van de betrokken richtlijn. Dit instrument kan ook als juridisch fundament voor SOLVIT dienen.

4. De Commissie verzoekt de lidstaten en het Parlement een **standaardomzettingstermijn** (2 jaar) vast te stellen, waarvan alleen zal kunnen worden afgeweken wanneer de om te zetten maatregel zeer omvangrijk of complex is. Ook wil de Commissie weten wat men ervan vindt om in richtlijnen een **standaardsanctie bepaling** op te nemen en een **standaardclausule** om de **administratieve samenwerking** op een stevigere leest te schoeien.

5. De lidstaten worden opgeroepen tot een zo groot mogelijke "schoonmaak" van hun inbreuken, zodat zoveel mogelijk lopende zaken tot een goed einde kunnen worden gebracht. De Commissie is van oordeel dat vele lopende zaken met een beetje goede wil gemakkelijk kunnen worden opgelost. Elke lidstaat zou ernaar moeten streven **het aantal internemarktinbreuken tegen 2006 met ten minste 50% te verminderen**. De Commissie zal ook aandringen op een betere follow-up van arresten van het Hof, met name door lidstaten tot wie het betrokken arrest niet rechtstreeks is gericht.

6. De Commissie zal een **studie** uitvoeren naar de verschillende opties om de handhaving van de internemarktwetgeving te verbeteren. Hierbij zal onder meer worden onderzocht of het wenselijk en haalbaar is handhavingsmechanismen in de lidstaten aan te wijzen.

7. De Commissie zal op de homepagina van de Europa-website een speciale sectie inrichten met informatie over de verschillende **procedures die burgers en bedrijven ter beschikking hebben om hun uit het Gemeenschapsrecht voortvloeiende rechten te beschermen**. In wezen zal worden beschreven op welke wijze men het doeltreffendst genoegdoening kan krijgen. Daaraan zullen meestal alternatieve manieren van probleemoplossing te pas komen, zoals het SOLVIT-netwerk. De bedoeling is dat problemen sneller worden opgelost en dat inbreukprocedures beperkt blijven tot zeer ernstige schendingen van het Gemeenschapsrecht. Er zal telkens een schatting worden gegeven van de benodigde tijd en van de kosten.

8. Met het oog op een **uniformere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming** in de Unie zal de Commissie (rond hetzelfde tijdstip als de internemarktstrategie) met een voorstel komen voor een verordening tot oprichting van een netwerk van openbare handhavingsautoriteiten in de Europese Unie. Anders dan bij de "internemarktautoriteiten", die toezicht zullen houden op het gedrag en de beslissingen van nationale en lagere overheidsdiensten, zal bij de consumentenbescherming de nadruk liggen op het gedrag van de particuliere sector.

10. MEER EN BETERE VOORLICHTING

a) Beoordeling

Voor een optimale werking van de interne markt volstaat het niet een rechtskader tot stand te brengen en de regels te handhaven. Burgers en bedrijven moeten ook bekend zijn met hun rechten en kansen op de interne markt en sommige van hen zullen behoefte hebben aan praktische informatie over de uitoefening van deze rechten in de praktijk. Daarnaast is er natuurlijk ook de algemene voorlichting van publiek en belanghebbenden over het internemarktbeleid; deze maakt deel uit van het streven naar publieke en politieke steun zonder welke een verdere ontwikkeling van de interne markt niet mogelijk is.

Het informatiebeleid is dus geen vrijblijvende franje of een gelegenheid om reclame te maken voor de activiteiten van de EU. Het is een integrerend deel van ons streven naar een optimaal functionerende interne markt.

Er is nog heel wat werk aan de winkel. De algemene bekendheid met internemarktrechten laat nog altijd veel te wensen over. Wanneer men bij de uitoefening van zijn rechten op problemen stuit, weet men vaak niet waar men zich voor een oplossing moet wenden. Dienstverleners hebben het bijzonder moeilijk, aangezien op hen meer uiteenlopende en complexere regels en vergunningstelsels van toepassing zijn dan op de exporteurs van goederen. Burgers moeten ook beter worden voorgelicht over hun rechten als consument, met name als consument van diensten. In de toetredingslanden is het informatietekort nog groter dan in de huidige lidstaten.

Om in deze leemte te voorzien, moet de schaal van onze voorlichtingsinspanning aanzienlijk worden verruimd. Ten eerste moeten de lidstaten en toetredingslanden zich volledig verantwoordelijk stellen voor de voorlichting van hun burgers en daartoe de nodige middelen investeren.

De EU-burgers en EU-ondernemingen zijn nog altijd niet bekend met hun internemarktrechten:

- Volgens een recente enquête van de Commissie meent minder dan de helft van de EU-burgers dat zij goed over de interne markt zijn geïnformeerd. Bijvoorbeeld, 49% antwoordde dat voor werk in het buitenland een arbeidsvergunning noodzakelijk is en slechts 29% wist dat ingezetenen uit een andere lidstaat het recht hebben om in plaatselijke en EP-verkiezingen te stemmen⁸⁶.
- Minder dan de helft van de ondervraagde ondernemingen beschouwde zich als goed geïnformeerd over de rechten van hun onderneming op de interne markt. Voor het MKB was dat slechts 41%.
- Bijna 20% van de ondernemingen die momenteel geen producten exporteren, zouden bij meer en betere informatie daar mogelijk belangstelling voor hebben.
- Uit een in 2002 gehouden enquête bleek dat minder dan 10% van de Sloveense bedrijven meende volledig op de hoogte te zijn van de verplichtingen en voordelen van de interne markt⁸⁷.

⁸⁶ Zie voetnoot 14.

⁸⁷ Elektronische enquête van Eurochambres en de Sloveense vereniging voor economie en onderzoek.

b) Acties

1. De lidstaten moeten **nationale voorlichtingsplannen** opstellen om hun burgers en ondernemingen meer vertrouwd te maken met de door de interne markt geboden kansen. De in dit verband geboekte vooruitgang zal worden gevolgd in het scorebord van de interne markt en door het Raadgevend Comité voor de interne markt (RCIM) op het niveau van de directeuren-generaal.
2. De behoefte van ondernemingen en consumenten in de **nieuwe lidstaten** aan informatie over de EU en de interne markt vereist speciale aandacht en de ontwikkeling van een algemene communicatiestrategie in die lidstaten. De Commissie zal hiermee rekening houden bij de evaluatie van haar communicatiestrategie in 2005, nadat de huidige strategie voor de toetredingslanden, die met PHARE-middelen wordt gefinancierd, eind 2004 is afgelopen. De communicatiestrategie moet voortbouwen op bestaande en geplande initiatieven en moet op doeltreffende wijze gebruik maken van de media en van contactpunten, met name die welke in de aanloop naar de toetreding al een rol hebben gespeeld.
3. Initiatieven van de Commissie, zoals de **Dialoog met burgers en bedrijfsleven** en de **Wegwijzerdienst voor burgers**, zullen geleidelijk tot de nieuwe lidstaten worden uitgebreid. De Commissie zal de website van de dialoog verbeteren, zodat burgers en bedrijven gemakkelijker toegang hebben tot praktische en bruikbare informatie. Bovendien moeten de lidstaten meer verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van de informatie die via de dialoog beschikbaar is.
4. De Commissie zal een hoogwaardig **informatieportaal** tot stand brengen dat bestaande initiatieven, zoals de Dialoog met burgers en bedrijfsleven⁸⁸, de Wegwijzerdienst voor burgers⁸⁹, SOLVIT⁹⁰, de Europese Bureaus voor consumentenvoorlichting⁹¹, FIN-net⁹² en het EB-net⁹³, op één plaats samenbrengt en dat burgers en bedrijven toegang geeft tot een keur van praktische informatie en adviezen over rechten en kansen op de interne markt⁹⁴. Burgers en bedrijven kunnen ook contact opnemen met Europe Direct - een dienst die overal in Europa via hetzelfde nummer bereikbaar is (00800 67891011) en die antwoord geeft op vragen over alle aspecten van de EU of doorverwijst naar de meest geschikte site of informatiebron. Het is duidelijk dat op brede schaal bekendheid moet worden gegeven aan het portaal en het nummer van Europe Direct.
5. In het kader van het huidige initiatief om de Europa-website duidelijker en toegankelijker te maken zal aan een meer gespecialiseerd publiek (journalisten enz.) een nieuw **internemarktportaal** ter beschikking worden gesteld met informatie over beleids- en wetgevingsontwikkelingen in verband met de interne markt, ongeacht de dienst die hiervoor in de Commissie verantwoordelijk is.

---

⁸⁸ <http://citizens.eu.int/>

⁸⁹ http://europa.eu.int/citizensrights/signpost/front_end/signpost_nl.htm

⁹⁰ Zie voetnoot 75.

⁹¹ http://europa.eu.int/comm/consumers/redress/compl/euroguichet/index_nl.htm

⁹² http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/consumer/adr.htm

⁹³ <http://www.eejnet.org/>

⁹⁴ Advies over de oplossing van problemen die zich hebben voorgedaan zal beschikbaar zijn in de speciale sectie van de homepagina van de Europa-website (zie deel B.9).

6. Het **netwerk van Europese Bureaus voor consumentenvoorlichting** moet worden uitgebreid zodat er ten minste één Europees Bureau voor consumentenvoorlichting per lidstaat is. De voornaamste taak van deze bureaus is om consumenten voor te lichten over hun rechten op de interne markt en hen in geval van problemen te assisteren bij en te adviseren over mechanismen voor geschillenbeslechting en rechtsbijstand.

Deel C: Optimaal profiteren van de interne markt na de uitbreiding

a) Beoordeling

De toetredingslanden hebben de afgelopen jaren belangrijke vooruitgang geboekt. Het is echter geen kleinigheid om het *acquis communautaire* over te nemen en om de organisatiestructuur stap voor stap geschikt te maken voor toepassing en handhaving van de internemarktregels. Het spreekt dan ook vanzelf dat er nog veel te doen is en dat deze landen tot hun toetreding en ook daarna onze steun nodig houden.

Ook de huidige lidstaten zullen zich na de toetreding aan de nieuwe situatie moeten aanpassen. Zij moeten er vooral voor zorgen dat al hun bevoegde instanties goed op de hoogte zijn en bereid zijn de nieuwe lidstaten alle internemarktrechten toe te kennen.

Onvermijdelijk zal de eerste periode na de toetreding door een aantal kinderziekten worden gekenmerkt. Er is vooral meer werk nodig op gebieden die uitsluitend door het Verdrag worden bestreken⁹⁵ - dat wil zeggen gebieden waarop er geen afgeleid recht is. Meer in het algemeen zullen zich onherroepelijk problemen in verband met de naleving en handhaving voordoen⁹⁶. Met name de met het markttoezicht belaste autoriteiten zullen moeten worden versterkt. Het is belangrijk dat deze problemen in een vroeg stadium worden opgelost, zodat de integriteit van de interne markt behouden blijft en wordt vermeden dat een beroep moet worden gedaan op de vrijwaringsclausule van de interne markt⁹⁷.

Wederzijds vertrouwen is doorslaggevend voor het welslagen van een interne markt van 25 landen. Administratieve samenwerking en wederzijds begrip tussen de ambtenaren in de bevoegde instanties zijn hierbij heel belangrijk, omdat alleen dan praktische oplossingen voor problemen kunnen worden gevonden. Dit is iets wat zich in de loop der tijd ontwikkelt - er is geen toverformule voor, maar er zijn wel een aantal acties die samen tot positieve resultaten kunnen leiden.

b) Acties

1. In de periode 2004-2006 zal via de overgangsfaciliteit verdere steun worden verleend voor **activiteiten die de institutionele opbouw beogen**⁹⁸. Daarmee worden de nodige middelen verschaft om de capaciteit van de nieuwe lidstaten met het oog op de handhaving van de internemarktwetgeving te ontwikkelen. De Commissie zal het monitoringproces versterken en zes maanden voor de toetreding uitgebreid verslag hierover uitbrengen.

2. De Commissie zal de toetredingslanden de mogelijkheid bieden om **al voor de toetreding formeel kennis te geven van hun uitvoeringsmaatregelen**. Na de toetreding zal dan natuurlijk niet opnieuw hiervan kennis hoeven te worden gegeven. Dit bevordert een

---

⁹⁵ De artikelen 28 tot en met 30 (goederen), 39 (werknemers), 43 (vestiging), 49 (diensten) en 56 (kapitaal en betalingen) van het Verdrag.

⁹⁶ Zie ook deel B.9.

⁹⁷ De Commissie kan tot 1 mei 2007 gebruik maken van de vrijwaringsclausule, indien zij vaststelt dat een nieuwe lidstaat niet aan zijn bij de onderhandelingen aangegeven verplichtingen heeft voldaan en daardoor op ernstige wijze inbreuk heeft gemaakt op de werking van de interne markt. In dat geval kan de Commissie passende maatregelen treffen. De clausule is ook van toepassing bij een acute dreiging van een dergelijke inbreuk.

⁹⁸ Zie COM(2002) 700 definitief van 9.10.2002.

ordelijker verloop van de kennisgevingsprocedure en van de controle van de overeenstemming met het Gemeenschapsrecht. De Commissie zal ook afspraken maken over de voorafgaande kennisgeving van ontwerpen van nationale technische voorschriften⁹⁹.

3. Teneinde belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen en diensten op te heffen, wordt er bij de toetredingslanden op aangedrongen dat zij de **beoordeling van hun wetgeving** in het licht van de artikelen 28, 43 en 49 van het Verdrag afronden en overgaan tot de intrekking van nationale, regionale of plaatselijke regels en voorschriften die burgers of bedrijven uit andere lidstaten benadelen.

4. De onderhandelingen over en de sluiting en uitvoering van de **protocollen inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij Europaovereenkomsten** (PECA's) zullen worden voortgezet, voor zover deze protocollen vóór de toetredingsdatum (2007 voor Bulgarije en Roemenië) gedurende redelijke tijd kunnen worden toegepast. De PECA's zijn een bijzondere vorm van overeenkomst betreffende de wederzijdse erkenning van overeenstemmingsbeoordelingen van industrieproducten op basis van de goedkeuring door de toetredingslanden van communautaire wetgeving inzake dergelijke producten en de totstandbrenging van de voor de uitvoering van die wetgeving vereiste infrastructuur. Zij zijn een nuttig instrument om deze landen in de interne markt te integreren.

5. De overheden van de toetredingslanden en lidstaten zal worden verzocht aan te tonen dat zij maatregelen hebben getroffen om **de bevoegde instanties en de met de handhaving belaste ambtenaren over de gevolgen van de uitbreiding op de hoogte te stellen**, zodat behoudens eventuele overgangsregelingen aan burgers en bedrijven alle uit het lidmaatschap voortvloeiende rechten worden toegekend.

6. Vele van de huidige lidstaten zijn bereid **korte stages** aan te bieden aan op het gebied van de interne markt werkzame ambtenaren uit de toetredingslanden. De Commissie zal een databank oprichten om dit soort uitwisselingen te stimuleren. Ook samenwerking tussen verschillende landen behoort tot de mogelijkheden (bv. gezamenlijke scholingsinitiatieven, het delen van middelen, gezamenlijke probleemoplossing en gezamenlijke benchmarking).

---

⁹⁹ Hiervan wordt in overeenstemming met Richtlijn 98/34/EG kennis gegeven.

Deel D: Opbouw van de interne markt in een internationale context

a) Beoordeling

Na de uitbreiding zal het een belangrijke taak voor de EU zijn om nauwere betrekkingen met onze "nieuwe burens" - Rusland, Oekraïne, Moldavië, Belarus en de zuidelijke Middellandse Zeelands - aan te knopen. In ruil voor een betere toegang tot onze markten zal deze landen eerst worden gevraagd om hun voorschriften stap voor stap zoveel mogelijk aan de onze aan te passen. Dat heeft een aantal voordelen, want het zal de handel tussen de EU en deze landen een stuk gemakkelijker maken, wat tot wederzijds voordeel is. De "nieuwe burens" zullen hierdoor ook de beschikking krijgen over een "pasklaar" regelgevingskader dat op de behoeften van een markteconomie is afgestemd.

In de huidige globale economie ondervindt de EU steeds meer de weerslag van wetten en regels die op duizenden kilometers van Europa worden aangenomen. We hebben dat al op verschillende beleidsterreinen gezien, van de financiële verslaglegging tot de elektronische handel en de bescherming van persoonsgegevens. Het gevolg is dat onze regelgevers veel systematischer contacten moeten onderhouden met hun tegenhangers in de landen die onze voornaamste handelspartners zijn, zodat zich zo min mogelijk problemen voordoen.

Soms vindt het overleg tussen regelgevers het beste plaats in een wereldforum, zoals de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de OESO, de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom (WIPO), het Bazel-Comité inzake bankvoorschriften of het International Accounting Standards Board¹⁰⁰. In de automobielsector heeft de EU twee internationale verdragen ondertekend, die onder auspiciën van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UN/ECE) tot stand zijn gekomen. Een globale convergentie op regelgevingsniveau is in deze sector van bijzonder belang, omdat de handelsbetrekkingen steeds meer een internationale dimensie hebben.

In andere gevallen is bilateraal overleg wellicht beter. Vorig jaar bijvoorbeeld ontwikkelden de diensten van de Commissie samen met voor de productregelgeving verantwoordelijke overheidsdiensten in de VS een reeks algemene richtsnoeren voor samenwerking in regelgeving en transparantie. Er vinden ook bilateraal onderhandelingen over specifieke sectoren plaats, zoals het overleg met de Amerikaanse financiële regelgevers en toezichthouders in het kader van de dialoog tussen de EU en de VS over de financiële markten of de dialoog tussen de EU en Japan over hervorming van de regelgeving. Dit overleg is niet alleen bedoeld om bestaande problemen te ontzenuwen, maar ook om toekomstige conflicten te voorkomen. Voor een productieve dialoog is het van essentieel belang dat informatie wordt uitgewisseld en dat beide partijen elkaar gelegenheid geven om opmerkingen te maken over regels voordat ze worden aangenomen.

De globale economie stelt ook de douanediensden voor een grote uitdaging. Van hen wordt verlangd dat zij de ondoordringbaarheid van de buitengrenzen van de EU in stand houden, terwijl het volume van de internationale handel voortdurend toeneemt. Na de uitbreiding zal veel van deze last op de schouders van de nieuwe lidstaten terechtkomen. Actie is nodig om ervoor te zorgen dat maatregelen die tot doel hebben de Europese burgers en consumenten en het Europese milieu tegen gevaarlijke of onveilige producten uit derde landen te beschermen,

---

¹⁰⁰ Zie deel B.6.

overall langs de buitengrens even doeltreffend worden toegepast. Een goed beheer van de buitengrenzen is van essentieel belang voor het vertrouwen binnen de interne markt.

b) Acties

1. Om het begrip "**nieuwe burenen**" in te vullen, moeten nieuwe overeenkomsten worden gesloten ter aanvulling van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten en de associatieakkoorden die al tussen de EU en deze landen bestaan. Deze nieuwe overeenkomsten zijn pas mogelijk, wanneer de betrokken landen hun voorschriften aan de onze hebben aangepast en er blijkt van hebben gegeven dat zij op de daadwerkelijke naleving van die regels kunnen toezien.

2. De Commissie zal ook verder de regelgevingsaanpak van de EU in internationale organisaties, zoals de WTO en WIPO, bevorderen en verdedigen. In de automobielsector zal een **convergentie tussen de EU-wetgeving en de voorschriften van de UN/ECE** zo veel mogelijk worden aangemoedigd.

3. De Commissie zal het lopend overleg over de regelgeving intensiveren, met name de **dialogo tussen de EU en de VS over de financiële markten**. Zij zal ook bekijken of het in het belang van de EU is nieuwe onderhandelingen op andere beleidsgebieden of met andere landen te openen en hierover aan de Raad en het Parlement verslag uitbrengen.

4. Door middel van een gemeenschappelijke aanpak inzake risicobeheer zal de Commissie proberen om **de controles aan de buitengrenzen te verbeteren**. Zij stelt ook voor om in de lidstaten teams van douanedeskundigen samen te stellen, die een snelle gespecialiseerde ondersteuning aan de buitengrenzen kunnen bieden. Deze vraagstukken zullen aan bod komen in een mededeling van de Commissie over de "rol van de douane aan de buitengrenzen" die voor binnenkort gepland is. In een tweede mededeling over "eenvoudige en papierloze procedures voor de douanediensden en de marktdeelnemers" zal worden bestudeerd hoe de basis kan worden gelegd voor een geautomatiseerde uitwisseling van informatie voor douanedoeleinden.

Deel E: Toezicht

Een systematisch toezicht en een systematische evaluatie zijn doorslaggevend voor het welslagen van de internemarktstrategie. Het heeft weinig zin om beleidsprioriteiten te stellen en dan de rest aan het toeval over te laten. Het is van essentieel belang te verifiëren dat de voorgestelde acties ook werkelijk worden uitgevoerd en dat zij het gewenste effect hebben.

Er wordt dan ook op drie niveaus toezicht op de strategie gehouden. **Ten eerste** moet men zich ervan vergewissen dat de voorgestelde maatregelen tijdig zijn aangenomen. Hierdoor zal druk worden uitgeoefend op besluitvormers wanneer zich vertragingen voordoen. **Ten tweede** moet erop worden toegezien dat de maatregelen naar behoren worden uitgevoerd. Ook hier kunnen bij problemen stappen worden ondernomen om de situatie recht te zetten. **Tot slot** moet het effect van de maatregelen in de praktijk worden gemeten, dat wil zeggen hun effect op markten, ondernemingen en andere marktdeelnemers.

Met name het meten van het praktisch effect vormt een uitdaging. Hiertoe moet een uitgebreide reeks indicatoren worden ontwikkeld, waarvoor men weer over de relevante statistieken voor alle lidstaten moet beschikken. Het is van belang dat zo spoedig mogelijk met de ontwikkeling van deze indicatoren wordt begonnen, ook al is het toezicht zelf pas mogelijk nadat een bepaalde actie volledig is uitgevoerd en tijd heeft gehad om effect te sorteren. Gelukkig beginnen wij niet bij af. De Commissie heeft reeds indicatoren ontwikkeld om de doeltreffendheid van haar beleid in specifieke sectoren te meten, zoals in de telecommunicatie- en energiesector. Op het gebied van overheidsopdrachten zijn twee panels opgericht - een panel van vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en een ander van vertegenwoordigers van de overheid - om toezicht te houden op de hoeveelheid grensoverschrijdende aanbestedingen en het effect hiervan op de prijzen. De Commissie heeft ook een index van de interne markt ontwikkeld - een samengestelde indicator die de "reële" voordelen van de interne markt in het algemeen weergeeft¹⁰¹.

Ook de vorm waarin indicatoren worden gepresenteerd en de media die daarvoor worden gebruikt zijn van belang. De Commissie produceert momenteel een aantal instrumenten voor toezicht, waaronder het verslag over de uitvoering van de internemarktstrategie, het verslag over de werking van de product- en kapitaalmarkten (Cardiff-verslag), het verslag over het concurrentievermogen en de verschillende scoreborden van de Commissie. Er moet nu worden nagedacht over het verband tussen deze verschillende instrumenten. Een zekere mate van rationalisering is ongetwijfeld mogelijk.

---

¹⁰¹ De indexresultaten worden sinds 2001 in het scorebord van de interne markt van november gepubliceerd.

Conclusie

Deze internemarktstrategie bestaat uit een breed pakket acties die de prestatie van de interne markt na de uitbreiding moeten verbeteren.

Bij sommige van deze acties is al goede vooruitgang geboekt; de desbetreffende voorstellen bevinden zich momenteel in het wetgevingsproces. Andere acties zullen de komende maanden eerst verder moeten worden bestudeerd en ontwikkeld voordat de Commissie met een voorstel kan komen. Een aantal acties moet door de lidstaten zelf worden uitgevoerd.

Afhankelijk van het ontwikkelingsstadium van de verschillende acties wordt de Raad (in de vorm van een resolutie van de Raad Concurrentievermogen) en het Parlement verzocht:

- hun goedkeuring te hechten aan de algemene leidraad van de internemarktstrategie;
- zich te verplichten bestaande (of toekomstige) voorstellen binnen de voorgestelde termijnen aan te nemen¹⁰²;
- het voornemen van de Commissie te steunen om alle opties voor de aanpak van specifieke belemmeringen te verkennen teneinde in een latere fase met voorstellen te komen¹⁰³;
- de lidstaten op te roepen zich zoveel mogelijk in te spannen voor de verbetering van de werking van de interne markt op gebieden die onder hun bevoegdheid vallen¹⁰⁴.

---

¹⁰² Deze acties zijn in de bijlage bij type 1 ingedeeld.

¹⁰³ Deze acties zijn in de bijlage bij type 2 ingedeeld.

¹⁰⁴ Deze acties zijn in de bijlage bij type 3 ingedeeld.

Type 1 : snelle goedkeuring of voltooiing

Type 2 : verder onderzoek en overleg

Type 3 : uitvoering door de lidstaten

BIJLAGE

1. BEVORDERING VAN HET VRIJE VERKEER VAN GOEDEREN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	2	De Commissie zal een voorstel voor een verordening inzake wederzijdse erkenning voorleggen om een juiste toepassing van dit beginsel te bevorderen. Hierbij zal rekening worden gehouden met de resultaten van een brede raadpleging van de lidstaten, het bedrijfsleven en consumentenorganisaties over de verschillende opties. Beschikking 3052/95/EG, op grond waarvan de lidstaten de Commissie in kennis moeten stellen van gevallen waarin wederzijdse erkenning is geweigerd, beantwoordt niet aan haar doel en moet dus worden gewijzigd of in de verordening worden geïntegreerd.	12/2004
1	1	De Commissie zal een mededeling over een juiste toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning aannemen. Het doel hiervan is om in afwachting van de verordening meer duidelijkheid te scheppen over de huidige rechten en plichten van marktdeelnemers en nationale overheidsdiensten bij het in de handel brengen van producten in een lidstaat waar andere technische voorschriften van kracht zijn.	06/2003
2	2	De Commissie komt mogelijk met een voorstel voor een gemeenschappelijke basisrichtlijn, waarin rekening is gehouden met de discussies en met de eventuele conclusies van de Raad over de mededeling inzake de nieuwe aanpak. In een dergelijke richtlijn kan een aantal horizontale vraagstukken die op alle nieuweaanpakrichtlijnen van toepassing zijn, inclusief maatregelen ter ondersteuning van de administratieve samenwerking en "standaardartikelen" voor een homogenere uitvoering van deze richtlijnen, worden geregeld.	12/2004
3	1	De Commissie zal met Europese normalisatie-instellingen partnerschaps- en prestatiecontracten sluiten om de vaststelling van normen te bespoedigen, met name op terreinen waar de normalisatie tot dusver zeer traag is verlopen, en om	12/2003

		de kwaliteit ervan te verbeteren. Een belangrijke normalisatie-instelling (CEN) heeft zich er reeds toe verplicht de gemiddelde tijd die voor de opstelling van normen benodigd is, van acht tot drie jaar terug te brengen.	
3	1	De Commissie zal een uitgebreide studie uitvoeren naar vrijwillige keurmerken op nationaal en Europees niveau. Op grond van de resultaten zal de Commissie bestuderen hoe het positief effect van deze keurmerken kan worden vergroot en hoe het risico van marktversnippering en verwarring bij de consument kan worden beperkt.	06/2004
4	1	De Commissie zal een mededeling doen waarin zij de volgende stappen voor de toepassing van het geïntegreerd productiebeleid (IPP) uiteenzet. Het IPP is gericht op de verschillende fasen van de levenscyclus van producten met het oog op een betere algemene milieuprestatie. Door communautaire actie zal er minder druk zijn om nationale maatregelen aan te nemen, die door hun verscheidenheid tot nieuwe belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen kunnen leiden.	06/2003
4	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de kaderrichtlijn inzake de integratie van milieuaspecten in het productontwerp goedkeuren. Dit initiatief is gebaseerd op de beginselen van de nieuwe aanpak. Dat betekent dat de basisaspecten en ontwerpparameters met betrekking tot de milieueigenschappen in de kaderrichtlijn zijn opgenomen en dat de specifieke eisen betreffende het eco-ontwerp van het product zullen worden vastgesteld in uitvoeringsmaatregelen van de Commissie, die door vrijwillige normen zullen worden aangevuld. Niet alleen het milieu heeft hier baat bij, maar ook de handel in deze producten binnen de interne markt zal hierdoor een stuk eenvoudiger worden.	06/2004
4	1	De Commissie zal een mededeling over de integratie van milieuaspecten in het normalisatieproces publiceren, waarin de normalisatie-instellingen, nationale overheden en belanghebbenden worden opgeroepen om in alle fasen van het normalisatieproces op zowel nationaal als Europees niveau meer rekening te houden met milieuoverwegingen.	12/2003

5	1	De Commissie zal de Europese normalisatie-instellingen opdracht geven nieuwe normen te ontwikkelen of bestaande normen te wijzigen teneinde te voldoen aan de eisen van de richtlijn inzake algemene productveiligheid. De referenties van de relevante normen zullen ook in het Publicatieblad worden bekendgemaakt. De Commissie zal toezicht houden op de uitvoering van de richtlijn gedurende de looptijd van de strategie en in 2006 verslag uitbrengen over de toepassing ervan, waarbij zij ook het markttoezicht en de handhaving in de lidstaten zal evalueren.	06/2004
5	1	De Commissie zal een richtlijn betreffende oneerlijke handelspraktijken tussen bedrijven en consumenten voorstellen. Dit zal een kaderrichtlijn zijn, waarin nationale voorschriften betreffende oneerlijke handelspraktijken tussen bedrijven en consumenten worden geharmoniseerd. De richtlijn zal gebaseerd zijn op wederzijdse erkenning. Daardoor kan de interne markt optimaal functioneren en tegelijk een hoog niveau van consumentenbescherming worden gewaarborgd, wat het consumentenvertrouwen zal bevorderen.	06/2003
6	1	De Commissie zal een herschikking van de kaderrichtlijn betreffende motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan (Richtlijn 70/156/EEG) voorstellen. Een van de belangrijkste doelstellingen van deze herschikking is de uitbreiding van de EU-typegoedkeuring van volledige voertuigen tot bestelwagens (facultatief voor nieuwe typen binnen 12 maanden na de inwerkingtreding van de nieuwe richtlijn, verplicht voor nieuwe typen vanaf 1 januari 2007 en verplicht voor bestaande typen vanaf 1 januari 2009) en tot vrachtwagens (facultatief voor nieuwe typen binnen 12 maanden na de inwerkingtreding van de nieuwe richtlijn, verplicht voor nieuwe typen vanaf 1 januari 2008 en verplicht voor bestaande typen vanaf 1 januari 2010).	09/2003

2. INTEGRATIE VAN DE DIENSTENMARKTEN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de ontwerp-verordening betreffende verkoopbevordering in de interne markt goedkeuren, die met name MKB-bedrijven in staat stelt om door middel van verkoopbevorderende acties hun producten op nieuwe markten bekendheid te geven. Grote ondernemingen zullen in de gehele EU dezelfde promotionele campagne kunnen voeren in plaats van 15 (of 25) verschillende campagnes. De consumenten zullen baat hebben bij de toegenomen concurrentie en bij de grotere transparantie van informatie over verkoopbevorderende acties.	12/2003
1	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de ontwerp-richtlijn over de erkenning van beroepskwalificaties aannemen. De voorgestelde richtlijn heeft tot doel de regels te verduidelijken en te vereenvoudigen om zo het vrije verkeer van gekwalificeerde personen tussen de lidstaten te vergemakkelijken, met name met het oog op de uitbreiding.	03/2004
2	1	De Commissie zal een voorstel voor een richtlijn betreffende diensten in de interne markt voorleggen. De voorgestelde richtlijn heeft tot doel belemmeringen op te heffen en de kosten voor ondernemingen ten gevolge van formaliteiten te beperken, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan een hoog niveau van consumentenbescherming. Dit komt ten goede aan alle dienstverleners, die met een veelvoud van uiteenlopende wettelijke regelingen en administratieve voorschriften geconfronteerd worden zodra zij in een andere lidstaat actief willen worden. De Commissie zal ook een mededeling over het concurrentievermogen in de sector zakelijke dienstverlening publiceren waarin niet-wetgevende maatregelen zijn opgenomen die de richtlijn moeten aanvullen. Hiertoe behoort de ontwikkeling van Europese normen en maatstaven om de statistische dekking van diensten te verbeteren (dat is heel belangrijk omdat statistieken hierover tot dusver nagenoeg ontbreken en het zonder statistieken zeer lastig is om ontwikkelingen in de dienstensector te analyseren).	12/2003

3	1	Afhankelijk van de resultaten van een haalbaarheidsstudie zal de Commissie voorstellen dat Richtlijn 98/34/EG, die de kennisgeving van nationale normen en technische voorschriften door de lidstaten betreft, wordt uitgebreid tot diensten (naast diensten van de informatiemaatschappij). De resultaten van de haalbaarheidsstudie zullen aan het eind van het jaar worden gepubliceerd.	12/2004
4	2	In het licht van de reactie van de Raad en het Europees Parlement op het verslag van de Commissie over de veiligheid van diensten voor consumenten, moet de Commissie besluiten of zij een rechtskader voorstelt om nationaal beleid en nationale maatregelen op dit gebied te volgen en te ondersteunen. Dit rechtskader zou bijvoorbeeld de systematische verzameling van gegevens over ongevallen, letsel en risico's (de momenteel beschikbare gegevens zijn ontoereikend) kunnen omvatten, alsmede procedures voor de uitwisseling van informatie over nationaal beleid en ontwikkelingen op het gebied van de regelgeving en zo nodig procedures voor de vaststelling van Europese normen.	12/2004
5	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de richtlijn betreffende prospectussen goedkeuren; deze richtlijn maakt het voor bedrijven gemakkelijker om op EU-schaal kapitaal aan te trekken en biedt tegelijk voldoende voorzieningen voor beleggers.	09/2003
5	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de richtlijn betreffende beleggingsdiensten goedkeuren. De voorgestelde richtlijn vervangt de huidige richtlijn die sinds 1993 van kracht is en moet worden gezien in het kader van de belangrijke structurele veranderingen die de financiële markten van de EU de afgelopen vijf jaar hebben ondergaan. Het voorstel biedt beleggingsondernemingen een overal in de EU geldig "paspoort", terwijl tegelijk wordt gewaarborgd dat beleggers die van de diensten van deze ondernemingen gebruik maken, een hoog niveau van bescherming genieten.	06/2004
5	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de eerste lezing van de transparantierichtlijn afronden. Deze richtlijn heeft tot doel beleggers meer informatie over beursgenoteerde ondernemingen te bieden (bv. over aandelenbezit of veranderingen in aandelenbezit).	06/2004

		Deze richtlijn beschermt niet alleen de belangen van de beleggers, maar draagt ook bij tot een verdere integratie van de effectenmarkten in Europa en tot een grotere beschikbaarheid van beleggingsmiddelen.	
6	1	De Commissie zal een nieuwe richtlijn inzake kapitaaltoereikendheid voorleggen. Deze richtlijn zal banken en beleggingsondernemingen een moderner en flexibeler kader inzake kapitaalvereisten bieden. Gestreefd wordt naar een optimale doeltreffendheid van regels inzake kapitaalvereisten, verdere financiële stabiliteit, instandhouding van het vertrouwen in financiële investeringen en bescherming van de consument. De nieuwe regeling moet ook zorgen voor passende en evenredige kapitaalvereisten voor leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen.	03/2004
7	1	De Commissie zal een mededeling over clearing en afwikkeling publiceren. Deze mededeling zal meer duidelijkheid verschaffen over het standpunt van de Commissie met betrekking tot de noodzaak en inhoud van wetgevende acties om een onderling gekoppelde en efficiënte grensoverschrijdende clearing en afwikkeling te bevorderen; dit standpunt zal als basis dienen voor het overleg met de autoriteiten en marktdeelnemers.	09/2003
8	1	De Commissie zal een brede raadpleging houden over de voltooiing en verdere ontwikkeling van het actieplan voor de financiële diensten, met bijzondere nadruk op de totstandbrenging van een interne markt voor financiële diensten aan consumenten.	12/2003
8	1	De Raad en het Parlement moeten de richtlijn inzake consumentenkrediet aannemen zodat vooruitgang kan worden geboekt bij de totstandbrenging van een goed functionerende interne kredietmarkt.	03/2004

3. ZORGEN VOOR HOOGWAARDIGE NETWERKINDUSTRIEËN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	1	De Raad en het Europees Parlement moeten voorstellen goedkeuren met betrekking tot het Europees luchtruim voor het beheer van de luchtverkeersleiding (wat moet bijdragen tot minder vertragingen in het luchtverkeer, die momenteel circa €3 miljard per jaar kosten) en de toegang tot havendiensten.	06/2003
1	1	De Raad en het Europees Parlement moeten hun goedkeuring hechten aan het tweede pakket maatregelen om de Europese spoorwegen nieuwe leven in te blazen. Dit pakket omvat een aantal voorstellen die met name de veiligheid, interoperabiliteit, het Europees Spoorwegbureau en de openstelling van de goederenmarkt betreffen. Het zou tot meer concurrentie en een betere kwaliteit dienstverlening voor het bedrijfsleven moeten leiden. De Raad en het Europees Parlement moeten het voorstel betreffende gecontroleerde concurrentie in het openbaar vervoer goedkeuren. De Commissie zal ook met voorstellen voor de openstelling van de markt voor personenvervoer komen, teneinde de interne spoorwegmarkt te voltooien.	12/2003
1	1	De Raad moet de Commissie een mandaat geven om over een "open skies"-overeenkomst met de VS te onderhandelen. Het huidige systeem, dat op bilaterale overeenkomsten tussen afzonderlijke lidstaten en de VS is gebaseerd en dat volgens het Hof van Justitie tegen het Gemeenschapsrecht indruist, is een grote rem op de herstructurering van het luchtvervoer in de EU en belemmert de werking van de interne markt.	06/2003
2	1	De Raad en het Europees Parlement moeten het "energiepakket" aannemen dat de gas- en elektriciteitsmarkten volledig zal openstellen, in 2004 voor niet-huishoudelijke gebruikers en in 2007 voor huishoudelijke gebruikers. Ondernemingen, met name in het MKB, en consumenten zullen hierdoor kunnen profiteren van lagere prijzen, zoals nu al gebeurt in lidstaten die op eigen initiatief hun markten hebben opengesteld.	06/2003
3	2	Externe contractanten hebben voor de Commissie al een studie over de watersector uitgevoerd. De Commissie wil hierop voortbouwen door meer informatie in te winnen bij de lidstaten, het bedrijfsleven en de consumenten. In een latere fase	12/2004

		<p>en afhankelijk van de ingewonnen informatie stellen de diensten van de Commissie dan mogelijk een werkdocument op waarin de wettelijke en bestuursrechtelijke situatie in de sector, inclusief de concurrentieaspecten, onder de loep wordt genomen met inachtneming van de door het Verdrag geboden garanties voor diensten van algemeen economisch belang en van de milieubepalingen. In voorkomend geval wordt de belanghebbenden om hun opmerkingen over dit document verzocht. Op basis van deze reacties zal de Commissie dan besluiten welke follow-upmaatregelen wenselijk zijn. Alle mogelijkheden zullen in aanmerking worden genomen, inclusief eventuele wetgevingsinitiatieven. Bij deze werkzaamheden zal ten volle rekening worden gehouden met het groenboek over diensten van algemeen economisch belang en het groenboek over publiek-private partnerschappen.</p>	
4	1	<p>De Commissie zal een studie uitvoeren waarin voor elke lidstaat het effect van de voltooiing van de interne markt voor postdiensten op de universele dienst wordt onderzocht. Afhankelijk van de resultaten van deze studie zal de Commissie dan eventueel met voorstellen voor een volledige openstelling van de markt komen. De streefdatum voor een volledige openstelling van de markt is 2009.</p>	12/2006
5	1	<p>De Commissie zal zich blijven inspannen om de toepassing van de regels betreffende staatssteun op kostenvergoedingen voor het verlenen van diensten van algemeen economisch belang in het licht van komende uitspraken van het Hof van Justitie te verduidelijken. Deze uitspraken zullen duidelijk maken of vergoedingen aan verleners van diensten van algemeen economisch belang als staatssteun moeten worden beschouwd.</p>	12/2003
6	1	<p>De Commissie zal een groenboek over publiek-private partnerschappen publiceren, dat een breed debat op gang moet brengen over de beste wijze om ervoor te zorgen dat voor grote projecten partnerschappen kunnen worden aangegaan zonder dat afbreuk wordt gedaan aan een effectieve concurrentie en volledige transparantie overeenkomstig de regels inzake overheidsopdrachten. Afhankelijk van de resultaten van deze raadpleging zal de Commissie voorstellen (voor wetgevende of niet-wetgevende maatregelen) doen om de rechtszekerheid te vergroten en ongerechtvaardigde belemmeringen voor publiek-private partnerschappen uit de weg te ruimen.</p>	12/2003

4. VERMINDERING VAN HET EFFECT VAN FISCALE BELEMMERINGEN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	1	De Commissie zal een herziening van de moederdochterrichtlijn voorstellen. Deze richtlijn is hoofdzakelijk bedoeld om een eind te maken aan dubbele belastingheffing binnen de EU en om (onder bepaalde voorwaarden) de bronbelasting af te schaffen voor de uitbetaling van dividenden tussen bepaalde groepen ondernemingen. De herziening zal er voornamelijk op gericht zijn de werkingssfeer van de richtlijn uit te breiden, zodat meer ondernemingen hiervan gebruik kunnen maken; dit zal bijdragen tot een vermindering van het risico van een dubbele belastingheffing en tot geringere nalevingskosten.	06/2003
1	1	De Commissie zal een herziening van de fusierichtlijn voorstellen. Momenteel helpt deze richtlijn bedrijven om hun activiteiten op grensoverschrijdende basis te organiseren door voor bepaalde belastingen en onder bepaalde voorwaarden uitstel te verlenen. Daar steeds meer ondernemingen ertoe overgaan hun activiteiten (op grensoverschrijdende basis) te reorganiseren om hun efficiëntie te vergroten en van de door de interne markt geboden handelskansen te profiteren, moet de werkingssfeer van de richtlijn worden uitgebreid.	06/2003
1	1	De Commissie zal een mededeling publiceren met de resultaten van haar technisch overleg met de lidstaten en belanghebbenden over de verschillende opties om vennootschappen een geconsolideerde belastinggrondslag voor hun activiteiten in de EU te geven. Een geconsolideerde belastinggrondslag zou onder meer de nalevingskosten verminderen en de huidige complexe regels vereenvoudigen. In de mededeling zal verslag worden uitgebracht over de vorderingen op twee specifieke gebieden, namelijk het proefproject "belastingheffing in de thuisstaat" voor het MKB en het mogelijke gebruik van internationale standaarden voor jaarrekeningen als basis voor een gemeenschappelijke EU-belastinggrondslag.	12/2003
2	1	De Commissie zal een mededeling publiceren met verdere maatregelen tot modernisering en vereenvoudiging van het BTW-stelsel. Een essentieel punt dat in de mededeling moet worden uitgewerkt, betreft een wijziging van de regels betreffende de plaats van dienstverlening; hierdoor zou de	12/2003

		verleggingsregeling algemeen van toepassing worden op handelstransacties tussen in verschillende lidstaten gevestigde BTW-plichtigen.	
2	2	De Commissie onderzoekt actief of zij een voorstel moet doen tot invoering van een enkele plaats van belastingheffing voor alle ondernemingen die in lidstaten waar zij niet gevestigd zijn handel drijven. Daardoor zou de BTW voor bedrijven minder administratieve kosten meebrengen. Met name het MKB zou daarbij baat hebben. Dit zal een van de initiatieven zijn in de mededeling over de BTW (zie hierboven). Over dit vraagstuk wordt op het ogenblik met het Europese bedrijfsleven overleg gepleegd via de website "Uw stem in Europa". Ook zijn discussies gaande met de belastingautoriteiten.	12/2004
3	2	De Commissie zal met wetgevingsvoorstellen komen om de belemmeringen voor het vrije verkeer van auto's in de interne markt op te heffen.	12/2004
4	1	De Commissie zal een mededeling over het effect van de rechtspraak van het Hof van Justitie op de diverse systemen voor dividendbelasting publiceren. Een analyse van de rechtspraak van het Hof zal bijdragen tot de ontwikkeling van niet-discriminerende systemen voor dividendbelasting en zal de Commissie in staat stellen maatregelen te treffen - eventueel door de instelling van inbreukprocedures - teneinde een niet-discriminerende fiscale behandeling van grensoverschrijdende dividenden te waarborgen.	12/2003

5. MEER KANSEN OP HET GEBIED VAN OVERHEIDSOPDRACHTEN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	1	De Raad en het Europees Parlement moeten het pakket wetgevende maatregelen goedkeuren, zowel voor de klassieke als voor de nutssectoren. Het algemeen doel van dit pakket is tweërlei. Ten eerste wil men de bestaande EU-richtlijnen vereenvoudigen en verduidelijken en ten tweede wil men deze aanpassen aan moderne administratieve behoeften in een veranderend economisch klimaat. De drie bestaande richtlijnen worden geconsolideerd tot één maatregel die ook een aantal bepalingen bevat om het gebruik van informatietechnologie door aanbestedende diensten bij overheidsopdrachten te bevorderen.	12/2003
1	3	De lidstaten moeten het pakket maatregelen betreffende overheidsopdrachten binnen de vastgestelde termijn ten uitvoer leggen en daarbij hun eigen wetgeving stroomlijnen en/of vereenvoudigen en hun procedures standaardiseren. Zij brengen aan de Commissie verslag uit over de gemaakte vorderingen.	06/2005
2	2	De Commissie zal wijzigingen voorstellen om de richtlijn inzake beroepsprocedures bij overheidsopdrachten te versterken, eventueel door de verlening van meer bevoegdheden aan de nationale toezichthoudende autoriteiten; hierover zal een voorafgaande raadpleging plaatshebben.	12/2004
3	3	De lidstaten moeten de administratieve samenwerking versterken teneinde problemen bij grensoverschrijdende overheidsopdrachten op te lossen, met name door de verdere ontwikkeling van het pas opgerichte netwerk voor overheidsopdrachten, dat op initiatief van de Deense autoriteiten tot stand is gekomen. Het netwerk moet tot alle huidige en nieuwe lidstaten worden uitgebreid. De lidstaten moeten erop toezien dat het netwerk over voldoende middelen beschikt om zijn doel te verwezenlijken.	06/2004
3	3	De lidstaten moeten scholingsinitiatieven op het gebied van overheidsopdrachten (eventueel via internet) stimuleren en verder ontwikkelen, met name om de verantwoordelijke ambtenaren op alle bestuursniveaus meer bewust te maken van de Europese regels inzake overheidsopdrachten. Via het netwerk voor overheidsopdrachten kunnen beste praktijken worden uitgewisseld.	12/2004

4	2	De Commissie zal een actieplan inzake elektronische aanbestedingen opstellen om ervoor te zorgen dat een groot deel van de overheidsopdrachten tegen 2006 elektronisch wordt afgehandeld. Als eerste stap moet het pakket maatregelen betreffende overheidsopdrachten in functionele eisen worden omgezet. De Commissie zal ook de Europese normalisatie-instellingen opdracht geven om zo nodig technische normen voor elektronische aanbestedingen te ontwikkelen.	06/2004
5	1	De Commissie zal een interpretatieve mededeling over de implicaties van recente uitspraken van het Hof van Justitie betreffende de werkingssfeer van artikel 296 van het Verdrag (betreffende uitzonderingen in verband met de wezenlijke belangen van de veiligheid van lidstaten) publiceren.	12/2003
5	2	De Commissie zal een groenboek over verdere initiatieven in verband met Europese defensieopdrachten publiceren.	12/2004

6. BETERE VOORWAARDEN VOOR ONDERNEMINGEN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	1	De Raad moet de verordening betreffende het Gemeenschapsoctrooi aannemen (op basis van het politiek akkoord van maart 2003 in de Raad Concurrentievermogen).	06/2003
1	1	De Raad moet zijn goedkeuring hechten aan het voorstel tot instelling van een Gemeenschapsoctrooigerecht en tot machtiging van de EU om tot het Europees Octrooiverdrag toe te treden.	12/2006
2	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de richtlijn betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten aannemen, waardoor namaak en piraterij krachtiger zullen kunnen worden bestreden.	12/2003
2	1	De Raad en het Europees Parlement moeten hun goedkeuring hechten aan de richtlijn betreffende de octrooieerbaarheid van in computers geïmplementeerde uitvindingen, die de innovatie zal bevorderen en ten goede zal komen aan zowel softwareontwikkelaars en -leveranciers als gebruikers van octrooieerbare technologie.	12/2003
3	2	De Commissie zal een mededeling over het beheer van auteursrechten en naburige rechten op de interne markt goedkeuren, waarin zal worden vastgesteld welke maatregelen noodzakelijk zijn om een gunstiger klimaat voor de grensoverschrijdende verhandeling en licentieverlening in verband met deze rechten te scheppen.	09/2004
4	1	De Raad moet zijn goedkeuring hechten aan de voorgestelde hervorming van de fusieregeling om ook in het kader van de mondialisering en na de uitbreiding een efficiënte concentratiecontrole te waarborgen. Het voorstel tot hervorming betreft vooral een herziening van de omzeldrempels en vraagstukken inzake de bevoegdheden en procedures.	06/2004
4	1	De Commissie zal een nieuwe verordening inzake groepsvrijstelling bij overeenkomsten betreffende technologieoverdracht tussen ondernemingen goedkeuren.	06/2004

4	3	De lidstaten moeten blijven trachten hun totale staatssteun te verminderen en deze te richten op horizontale doelstellingen van communautair belang, zoals milieubescherming, onderzoek en ontwikkeling en het MKB. De Commissie zal hierop verder toezien en de resultaten in het scorebord voor staatssteun publiceren.	lopend
5	1	Wettelijke goedkeuring van bestaande internationale standaarden voor jaarrekeningen (IAS), op voorwaarde dat een aantal van hen eerst is aangepast. Op grond van een onlangs aangenomen verordening moeten alle beursgenoteerde ondernemingen in de EU vanaf 2005 hun geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met de IAS opstellen. De IAS worden vastgesteld door het International Accounting Standards Board (IASB), een onafhankelijke internationale organisatie voor de vaststelling van standaarden voor jaarrekeningen. Om een behoorlijk politiek toezicht te waarborgen, stelt de IAS-verordening een nieuw EU-mechanisme in om het gebruik van IAS binnen de EU goed te keuren. Bij haar beslissingen baseert de Commissie zich op het advies van het regelgevend comité voor financiële verslaglegging, dat uit vertegenwoordigers van de lidstaten is samengesteld. Zij houdt ook rekening met het advies van de European Financial Reporting Advisory Group, die uit verslagleggingsspecialisten uit de particuliere sector van diverse lidstaten bestaat.	09/2003
5	1	Wettelijke goedkeuring van nieuwe IAS	lopend
5	2	De Commissie zal de lidstaten een platform (of forum) bieden voor discussies over de bevordering van de toepassing van IAS door niet-beursgenoteerde ondernemingen, inclusief MKB-bedrijven (bv. door de ontkoppeling van de fiscale en financiële verslaglegging met betrekking tot individuele jaarrekeningen).	06/2004
5	1	De Commissie zal een mededeling publiceren met prioriteiten voor 2003 en de daaropvolgende jaren om de kwaliteit van wettelijke controles in de EU te verbeteren.	06/2003
5	1	De Commissie zal met een voorstel komen om de Achtste Richtlijn Vennootschapsrecht te moderniseren (toegang tot en regulering van het accountantsberoep).	12/2003

5	1	De Commissie zal een Europees coördinatiemechanisme voor de controle van buitenaf op externe accountants tot stand brengen. Dit mechanisme is bedoeld om een behoorlijk toezicht op het beroep van externe accountant op nationaal niveau en een passende coördinatie op EU-niveau te waarborgen.	03/2004
5	2	Goedkeuring van internationale standaarden voor de accountantscontrole voor alle controles inzake EU-ondernemingen. Standaarden zijn van cruciaal belang om een goede kwaliteit van de controles te waarborgen. Op het ogenblik zijn op dit gebied in de EU nog geen standaarden overeengekomen. De algemene consensus is dat desbetreffende initiatieven gebaseerd moeten zijn op de internationale standaarden voor de accountantscontrole (ISA). De Commissie en de lidstaten zullen de komende twee jaar trachten een op de ISA gebaseerd toezichtkader vast te stellen.	03/2005
6	1	De Raad en het Europees Parlement moeten de richtlijn betreffende het openbaar overnamebod goedkeuren; deze richtlijn zal de ontwikkeling en herstructurering van bedrijven bevorderen en tegelijk de aandeelhouders bescherming bieden.	12/2003
6	1	De Commissie zal een Tiende Richtlijn Vennootschapsrecht inzake grensoverschrijdende fusies en een Veertiende Richtlijn Vennootschapsrecht inzake grensoverschrijdende zetelverplaatsingen voorstellen.	12/2003
7	2	De Commissie voert momenteel een haalbaarheidsstudie uit naar de praktische noodzaak van een statuut van de Europese besloten vennootschap en naar de obstakels die de invoering ervan in de weg staan. Deze rechtsvorm is afgestemd op de behoeften van MKB-bedrijven die in meer dan één lidstaat actief zijn. Indien de resultaten van de studie positief zijn, zal de Commissie een verordening voorstellen.	12/2006

7. DE DEMOGRAFISCHE UITDAGING AANNEMEN

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	3	De lidstaten moeten de richtlijn pensioenfondsen omzetten en uitvoeren; in deze richtlijn wordt een prudentieel kader voor het veiligstellen van pensioenen en een hoog niveau van bescherming voor toekomstige gepensioneerden voorgesteld. Ook wordt aan instellingen de flexibiliteit gegeven een doeltreffend beleggingsbeleid te ontwikkelen.	06/2005
2	2	De Commissie zal onderzoeken of het wenselijk is een richtlijn betreffende de overdraagbaarheid van bedrijfspensioenen voor te stellen, afhankelijk van de resultaten van de tweede fase van het overleg met de sociale partners, die op het punt staat te beginnen.	06/2004
3	1	De Commissie zal haar bestrijding van belastingdiscriminatie van in andere lidstaten gevestigde pensioenfondsen voortzetten. Wanneer haar gevallen van discriminatie ter ore komen, zal de Commissie krachtadig optreden en ervoor zorgen dat de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie overal in de EU wordt nageleefd.	lopend
3	3	Voordat de richtlijn pensioenfondsen in werking treedt, moeten de lidstaten hun nationale voorschriften aanpassen om een gelijke behandeling van in andere lidstaten gevestigde pensioenfondsen te waarborgen.	06/2005
4	1	De Commissie zal toezien op de volledige naleving van de rechtspraak van het Hof van Justitie, zodat de interne markt optimaal kan bijdragen aan een oplossing van de problemen waarmee de nationale stelsels van gezondheidszorg te kampen hebben. In dit verband wordt nu met de lidstaten overleg gepleegd, onder meer in het kader van de groep op hoog niveau die is ingesteld om over de mobiliteit van patiënten te beraadslagen. De Commissie zal de resultaten van haar raadpleging over de mobiliteit van patiënten als basis voor deze discussies voorleggen.	12/2003

8. VEREENVOUDIGING VAN DE REGELGEVING

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	2	De Commissie zal een coherente aanpak ontwikkelen ten aanzien van de toe te passen wetgevingstechniek en de keuze van juridisch instrument in de interne markt. Vragen hierbij zijn bijvoorbeeld: wanneer is wederzijdse erkenning de beste oplossing en wanneer kan beter voor de "nieuwe aanpak", coregulering of vrijwillige afspraken worden gekozen; hoever moet de harmonisatie gaan en is het een goed idee om internemarktclausules op te nemen; wanneer moet de voorkeur worden gegeven aan verordeningen? De Commissie zal de Raad, het Europees Parlement, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden hierover raadplegen. De Commissie zal de resulterende aanpak mogelijk uiteenzetten in een korte mededeling in het kader van haar <i>governance</i> -initiatief en/of haar initiatief "vereenvoudiging en verbetering van de regelgeving".	06/2004
2	1	De Commissie zal na overleg met het Europees Parlement en de lidstaten een "verenigbaarheidstoets" voor de interne markt opstellen. Deze toets is als richtsnoer bedoeld voor nationale wetgevers op alle bestuursniveaus om te voorkomen dat hun beslissingen ongewild in strijd zijn met de in het Verdrag verankerde beginselen van vrij verkeer. De toets kan door middel van een resolutie van de Raad worden goedgekeurd. Voorts beveelt de Commissie aan dat de lidstaten niet-staatsburgers meer bij de ontwikkeling van maatregelen betrekken en dat deze maatregelen na hun goedkeuring gemakkelijker voor niet-staatsburgers toegankelijk zijn (bv. door ze online beschikbaar te stellen).	03/2004
3	1	De Commissie zal een website openen waar belanghebbenden bijzonder complexe regels of regels die mogelijk niet aan de "verenigbaarheidstoets" van de interne markt voldoen, kunnen melden.	09/2003
3	1	De Raad (Concurrentievermogen) wordt uitgenodigd een werkgroep betere regelgeving op te richten. Deze groep kan nationale vereenvoudigingsplannen opstellen die een weerspiegeling zijn van de activiteiten op EU-niveau.	06/2003

4	2	<p>De Commissie zal samen met de lidstaten indicatoren opstellen voor het meten van de vorderingen bij de totstandbrenging van een beter regelgevingskader voor de interne markt, met name, maar niet alleen, als reactie op het actieplan voor een betere regelgeving van juni 2002. Deze indicatoren moeten zowel inputindicatoren (bv. zijn de aangekondigde maatregelen tijdig genomen?) als effectindicatoren (bv. hebben zij tot lagere administratieve lasten geleid?) omvatten. De resultaten van het project van de Commissie op het gebied van indicatoren voor de regelgevingskwaliteit, dat deel uitmaakt van het meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap, zullen de basis voor deze werkzaamheden vormen.</p>	06/2004
---	---	---	---------

9. HANDHAVING VAN DE REGELS

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	3	<p>De lidstaten moeten zich elk jaar tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad vastleggen op ambitieuzere streefpercentages voor de omzetting en deze ook nakomen.</p> <p>Op verzoek van het Europees Parlement zal de Commissie een haalbaarheidsstudie uitvoeren om na te gaan of het vanuit methodologisch en praktisch oogpunt mogelijk is vast te stellen wat de kosten van een late omzetting zijn. Ook bestaande instrumenten, zoals het feedbackmechanisme in het kader van de interactieve beleidsvorming, kunnen worden gebruikt om de kosten van een late omzetting en verkeerde toepassing van EU-richtlijnen voor het bedrijfsleven te schatten.</p>	03/2004
2	2	<p>De Commissie zal een aanbeveling met "beste praktijken" publiceren om de omzetting van internemarktrichtlijnen te bespoedigen en te verbeteren. Voorbeelden van beste praktijken zijn: a) ervoor zorgen dat bij de omzetting optimaal gebruik kan worden gemaakt van de deskundigheid en ervaring die ambtenaren bij de onderhandelingen hebben opgebouwd; b) vooruitplannen door de opstelling van "tijdschema's" voor de omzetting (met streefdata voor het eerste ontwerp van de omzettingstekst; de geplande datum voor goedkeuring door het bevoegde ministerie (de bevoegde ministeries); de aanvangsdatum voor het parlementaire proces enz.); c) de omzetting beperken tot het strikt noodzakelijke zonder toevoeging van aspecten die de wet of de tenuitvoerlegging ervan onnodig compliceren (dus geen "gold plating"); d) een onmiddellijk ingrijpen door de "staat" wanneer termijnen dreigen te worden overschreden (wegens vertragingen op regionaal/provinciaal niveau in lidstaten met een federale/gedecentraliseerde structuur); e) regelmatig bij nationale en regionale parlementen voortgangsverslagen over de omzetting indienen om de druk zo groot mogelijk te houden.</p>	03/2004
2	1	<p>De Commissie zal regelmatig vaststellen welke richtlijnen in aanmerking moeten komen voor een "preventieve dialoog" - dat wil zeggen doorlopend overleg tussen de Commissie en de lidstaten, dat onmiddellijk na de goedkeuring van de richtlijn ingaat en bedoeld is om voor een betere en snellere</p>	09/2003

		<p>omzetting te zorgen. De betrokken richtlijnen zijn maatregelen van bijzonder economisch belang en/of maatregelen die uit hoofde van hun aard tot problemen bij de omzetting kunnen leiden.</p> <p>Bovendien zal de Commissie: a) alle lidstaten een maand na goedkeuring van een richtlijn systematisch schrijven om onder meer te vragen naar hun tijdschema voor de omzetting; b) bilaterale vergaderingen met lidstaten organiseren om eventuele problemen bij de omzetting te bespreken; c) zo nodig de omzetting te berde brengen in vergaderingen van deskundigen teneinde problemen in een vroeg stadium op te sporen; d) richtsnoeren opstellen om de lidstaten bij de omzetting van bijzonder complexe wetgevende maatregelen te helpen.</p>	
2	1	De Commissie zal statistieken opstellen over de gemiddelde tijd die voor de omzetting van richtlijnen benodigd is; zij zal hierover regelmatig verslag uitbrengen in het scorebord van de interne markt.	06/2003
3	2	De Commissie zal een rechtsinstrument voorstellen om bepaalde aspecten van de omzetting verplicht te stellen, zoals de elektronische kennisgeving van omzettingsmaatregelen en het gebruik van concordantietabellen. Dit zal de transparantie en efficiëntie van de conformiteitscontroles ten goede komen.	09/2004
4	2	De Commissie stelt voor dat in het interinstitutioneel akkoord over een betere regelgeving een standaard of een omzettingstermijn wordt vastgesteld waarvan alleen mag worden afgeweken wanneer de maatregel bijzonder complex is. Voorts zal de Commissie de lidstaten en het Europees Parlement verzoeken hun mening te geven over: a) de opname van een standaardsanctie bepaling in de richtlijnen (d.w.z. een bepaling waarin wordt voorzien in doeltreffende, evenredige en ontmoedigende sancties bij schending van verplichtingen die uit de richtlijn voortvloeien); b) een standaardbepaling ter versteviging van de rechtsgrond voor de bevordering van een actieve administratieve samenwerking.	12/2004
5	3	De lidstaten moeten alles in het werk stellen om het aantal tegen hen lopende inbreukzaken tegen 2006 met ten minste 50% te verminderen. Dit kan worden bereikt door een snelle oplossing van geschillen, in combinatie met het gebruik van alternatieven voor formele inbreukprocedures (bv. SOLVIT) en	12/2006

		preventieve actie. Deze vermindering moet in jaarlijkse stapjes worden bereikt. De Commissie zal in het scorebord van de interne markt verslag uitbrengen over de vooruitgang die de huidige lidstaten in dit verband hebben geboekt. De Commissie zou graag zien dat de Europese Raad tijdens zijn voorjaarsbijeenkomst dit streefpercentage voor de "inbreukvermindering" naast de streefpercentages voor de omzetting bekrachtigt.	
6	1	De Commissie zal de resultaten van een studie publiceren waarin de verschillende opties om de handhaving van de internemarktwetgeving te verbeteren, worden onderzocht. Deze studie zal onder meer nagaan of het wenselijk en haalbaar is om in elke lidstaat een mechanisme aan te wijzen om te helpen bij de waarborging van een juiste toepassing van de internemarktwetgeving en van de relevante artikelen van het Verdrag.	12/2004
7	1	De Commissie zal op de homepage van de Europa-website een speciale sectie inrichten met informatie over de verschillende procedures die burgers en bedrijven ter beschikking hebben om hun uit het Gemeenschapsrecht voortvloeiende rechten te beschermen (met inbegrip van het SOLVIT-netwerk en, in laatste instantie, inbreukprocedures). Er zal telkens een schatting worden gegeven van de benodigde tijd en van de kosten.	12/2003
8	1	De Commissie zal een voorstel voorleggen voor een verordening betreffende de samenwerking tussen de nationale instanties die voor de handhaving van de consumentenwetgeving verantwoordelijk zijn. Deze instanties moeten een minimum aan gemeenschappelijke onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden krijgen. De verordening zal een kader verschaffen voor de rechten en plichten van handhavingsautoriteiten met betrekking tot de wederzijdse bijstand bij de behandeling van grensoverschrijdende schendingen door malafide handelaren.	06/2003

10. MEER EN BETERE VOORLICHTING

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	3	De lidstaten moeten nationale voorlichtingsplannen opstellen om hun eigen burgers en bedrijven meer bewust te maken van de door de interne markt geboden kansen.	03/2004
1	2	De Commissie zal in het Raadgevend Comité voor de interne markt (RCIM) op het niveau van de directeurs-generaal discussies over de opstelling en uitvoering van nationale plannen organiseren om ervoor te zorgen dat deze plannen voldoende steun op het hoogste niveau genieten.	12/2003
1	2	De Commissie zal toezicht houden op de uitvoering van de nationale plannen en hierover verslag uitbrengen in het scorebord van de interne markt.	12/2004
2	1	De Commissie zal haar algemene communicatiestrategie evalueren en daarbij rekening houden met de behoeften van de nieuwe lidstaten.	12/2005
3	2	De Commissie zal de websites van de dialoog verbeteren met het oog op een betere toegang tot praktische informatie.	03/2004
3	2	De Commissie zal de Wegwijzerdienst voor burgers tot de nieuwe lidstaten uitbreiden.	06/2004
3	2	De Commissie zal de Dialoog met burgers en bedrijfsleven geleidelijk tot de nieuwe lidstaten uitbreiden.	12/2005
3	3	De lidstaten moeten proactiever te werk gaan en zich volledig verantwoordelijk stellen voor de kwaliteit van de voorlichting die via de dialoog over hun land wordt verstrekt.	12/2003
4	2	De Commissie zal een hoogwaardig informatieportaal ontwikkelen dat de Dialoog en Wegwijzerdienst en aanverwante initiatieven, zoals SOLVIT, de Europese Bureaus voor consumentenvoorlichting, FIN-net en het EB-net, op één plaats samenbrengt.	12/2004
5	2	De Commissie zal een nieuw internemarktportaal ontwikkelen met informatie over beleids- en wetgevingsontwikkelingen in verband met de interne markt, ongeacht de dienst die in de Commissie hiervoor verantwoordelijk is.	12/2005

6	2	De Commissie en de lidstaten zullen het netwerk van Europese Bureaus voor consumentenvoorlichting uitbreiden. Er wordt gestreefd naar ten minste één bureau per lidstaat.	12/2004
---	---	---	---------

OPTIMAAL PROFITEREN VAN DE INTERNE MARKT NA DE UITBREIDING

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	1	De Commissie zal zes maanden voor de toetreding voor elk toetredingsland een uitgebreid monitoringverslag voorleggen. In deze verslagen wordt onder meer ingegaan op het vermogen van het betrokken land om aan alle verplichtingen en eisen die uit de toetredingsonderhandelingen voortvloeien, te voldoen. In de conclusies van de verslagen wordt gewezen op eventuele probleemgebieden en vertragingen en wordt aangegeven welke maatregelen noodzakelijk zijn om de situatie te verbeteren.	12/2003
2	1	De Commissie zal de toetredingslanden in staat stellen hun omzettingsmaatregelen al voor de toetreding aan te melden en daartoe een stelsel voor voorafgaande kennisgeving invoeren.	06/2003
2	1	De Commissie zal met de toetredingslanden over een reeks bilaterale akkoorden onderhandelen ter vereenvoudiging van de kennisgeving van hun ontwerpen van technische maatregelen overeenkomstig Richtlijn 98/34/EG. De Commissie zal de voorgestelde technische maatregelen bestuderen en de toetredingslanden mededelen of hun maatregelen aan de communautaire voorschriften voldoen.	12/2003
3	3	De toetredingslanden moeten analytische verslagen opstellen met een beoordeling van hun wetgeving in het licht van de artikelen 28, 43 en 49 van het Verdrag (vrij verkeer van goederen, vrijheid van vestiging en vrij verrichten van diensten). Met behulp van deze verslagen kan worden vastgesteld of er eventueel hinderpalen zijn die een volledige uitvoering van deze artikelen in de weg staan; zo nodig zijn voorstellen opgenomen om deze belemmeringen op te heffen.	06/2004
4	1	Uitbreiding, tenuitvoerlegging en sluiting van PECA's (protocollen inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrie-producten bij Europaovereenkomsten) met de toetredingslanden. De PECA's zijn een bijzondere vorm van wederzijdse erkenning met als grondslag de goedkeuring van communautaire wetgeving inzake industrieproducten en de totstandbrenging van een passende administratieve infrastructuur in de toetredingslanden. Zij vergemakkelijken de handel	12/2003

		tussen deze landen en de EU. Met vier landen zijn er al PECA's van kracht. Twee andere landen hebben akkoorden ondertekend en met nog eens drie wordt momenteel over PECA's onderhandeld.	
4	1	Sluiting van PECA's met Roemenië en Bulgarije. De PECA-onderhandelingen met Roemenië en Bulgarije zullen worden voortgezet. Daarbij wordt ernaar gestreefd om ruim voor de verwachte toetredingsdatum in 2007 tot de sluiting en uitvoering van akkoorden te komen die een zo groot mogelijk aantal sectoren bestrijken.	06/2006
5	3	De toetredingslanden en de lidstaten moeten aan de Commissie verslag uitbrengen over de specifieke maatregelen die zij hebben getroffen om hun bevoegde instanties en met de handhaving belaste ambtenaren voor te lichten over de gevolgen van een volledige tenuitvoerlegging van de interne markt na de uitbreiding.	06/2004
6	1	De Commissie zal een databank oprichten die gerichte uitwisselingen tussen voor de interne markt verantwoordelijke ambtenaren in de kandidaat-lidstaten moet vergemakkelijken.	06/2004

OPBOUW VAN DE INTERNE MARKT IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	2	De Commissie zal voor nieuwe overeenkomsten met de "nieuwe burenen" ijveren. De onderhandelingen over deze overeenkomsten kunnen pas beginnen wanneer de wetgeving van deze landen voldoende op de onze is afgestemd en wanneer zij over voldoende capaciteit beschikken om op de naleving van de voorschriften toe te zien. Voor elk land zullen dan ook jaarlijkse actieplannen worden opgesteld. Deze plannen zullen benchmarks bevatten om te bepalen of het betrokken land het plan al dan niet naar behoren heeft uitgevoerd.	lopend
2	2	De Commissie zal streven naar een convergentie van de regelgeving van de EU en die van internationale organisaties in de automobielsector. Naast de codificatie van de drie EU-kaderrichtlijnen over auto's moet de Commissie verder betrokken blijven bij de codificatie van de UN/ECE-voorschriften. De EU-richtlijnen moeten steeds meer gebruik maken van de technische bepalingen in de UN/ECE-voorschriften.	lopend
3	2	De Commissie zal onderzoeken of het wenselijk is de dialoog over de regelgeving uit te breiden tot andere beleidsterreinen en landen; zij zal aan de Raad en het Europees Parlement verslag uitbrengen over de resultaten van dit onderzoek.	12/2004
4	1	De Commissie zal een mededeling publiceren over de "rol van de douane aan de buitengrenzen". Hierin zal aandacht worden besteed aan de bescherming tegen onveilige producten en aan de voordelen van een modern systeem van douanecontroles op basis van risicoanalyses. Een dergelijk systeem houdt in dat met de lidstaten wordt afgesproken welke prioriteiten door de douanediens ten moeten worden gehanteerd en op welke wijze de aanverwante risico's moeten worden aangepakt. Het systeem wordt ondersteund door de geautomatiseerde uitwisseling van informatie tussen douanediens ten.	06/2003
4	1	De Commissie zal een mededeling over "eenvoudige en papierloze procedures voor de douanediens ten en de marktdeelnemers" publiceren. Hierbij is het voornaamste doel om ondernemingen in staat te stellen gebruik te maken van de voorgestelde geautomatiseerde uitwisseling van informatie en daardoor hun kosten te beperken en de douaneprocedures te bespoedigen.	06/2003

OPBOUW VAN DE INTERNE MARKT IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT

ACTIE	TYPE	BESCHRIJVING	TERMIJN
1	2	De Commissie zal voor nieuwe overeenkomsten met de "nieuwe burenen" ijveren. De onderhandelingen over deze overeenkomsten kunnen pas beginnen wanneer de wetgeving van deze landen voldoende op de onze is afgestemd en wanneer zij over voldoende capaciteit beschikken om op de naleving van de voorschriften toe te zien. Voor elk land zullen dan ook jaarlijkse actieplannen worden opgesteld. Deze plannen zullen benchmarks bevatten om te bepalen of het betrokken land het plan al dan niet naar behoren heeft uitgevoerd.	lopend
2	2	De Commissie zal streven naar een convergentie van de regelgeving van de EU en die van internationale organisaties in de automobielsector. Naast de codificatie van de drie EU-kaderrichtlijnen over auto's moet de Commissie verder betrokken blijven bij de codificatie van de UN/ECE-voorschriften. De EU-richtlijnen moeten steeds meer gebruik maken van de technische bepalingen in de UN/ECE-voorschriften.	lopend
3	2	De Commissie zal onderzoeken of het wenselijk is de dialoog over de regelgeving uit te breiden tot andere beleidsterreinen en landen; zij zal aan de Raad en het Europees Parlement verslag uitbrengen over de resultaten van dit onderzoek.	12/2004
4	1	De Commissie zal een mededeling publiceren over de "rol van de douane aan de buitengrenzen". Hierin zal aandacht worden besteed aan de bescherming tegen onveilige producten en aan de voordelen van een modern systeem van douanecontroles op basis van risicoanalyses. Een dergelijk systeem houdt in dat met de lidstaten wordt afgesproken welke prioriteiten door de douanediensten moeten worden gehanteerd en op welke wijze de aanverwante risico's moeten worden aangepakt. Het systeem wordt ondersteund door de geautomatiseerde uitwisseling van informatie tussen douanediensten.	06/2003
4	1	De Commissie zal een mededeling over "eenvoudige en papierloze procedures voor de douanediensten en de marktdeelnemers" publiceren. Hierbij is het voornaamste doel om ondernemingen in staat te stellen gebruik te maken van de voorgestelde geautomatiseerde uitwisseling van informatie en daardoor hun kosten te beperken en de douaneprocedures te bespoedigen.	06/2003